

VitaPigHír

július - december 2018. 2. szám Vitafort magazin

„Célon vagyunk!”

„Olyan technológiákat és új eljárásokat kell alkalmaznunk, melyek csökkentik a költségeket, javítják a hatékonyságot. A hatékonyság javításának alapvető része a telepi management és a takarmányozási technológia.”

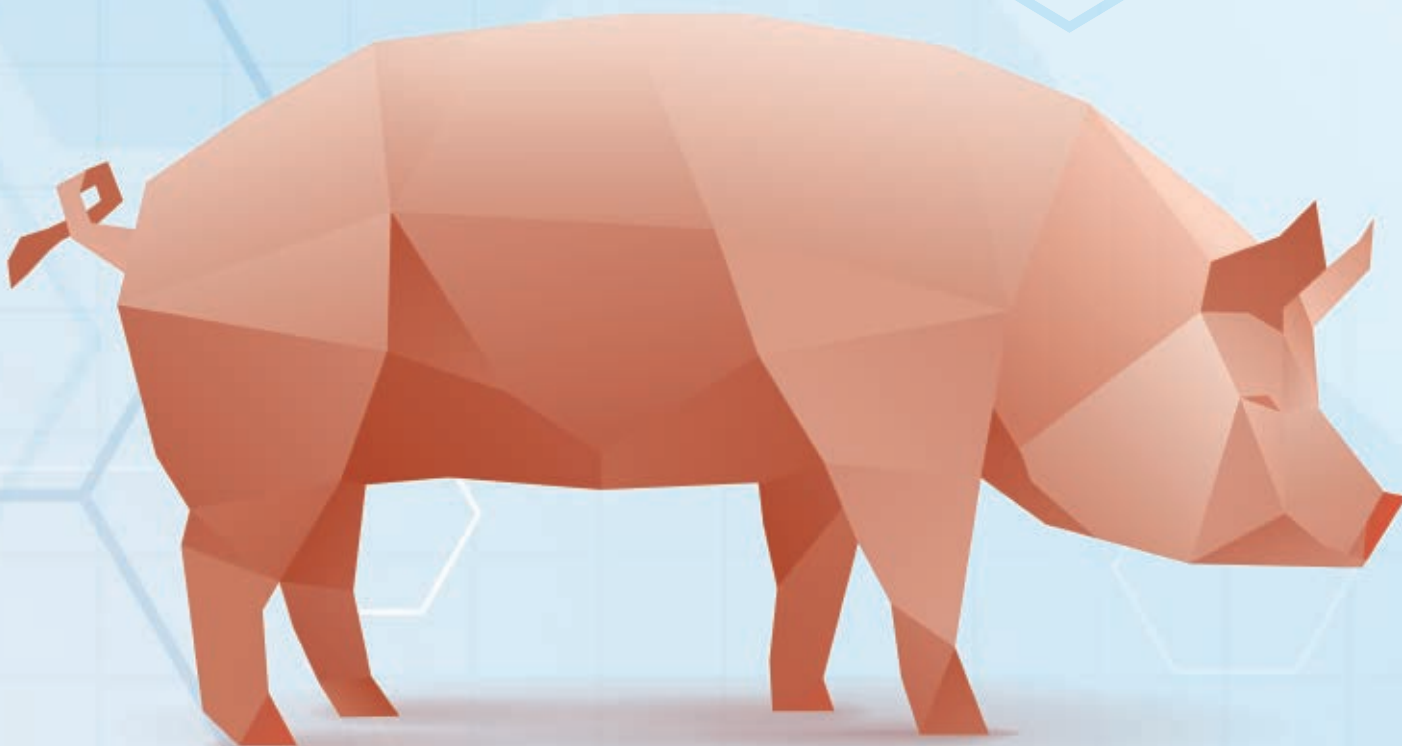
Folytatás az 1. oldalon →

Afrikai sertéspestis 6. oldal

Vitaminellátottság
- A biztonságos termelés kulcsa 10. oldal

A YouPig egy évtizede 14. oldal

**Sertésitenyésztés
Laosban** 19. oldal

Tartalom

Köszöntő

Helembai Jenő 1
értékesítési igazgató helyettes, export igazgató

Partnereink szolgálatában

Oxidatív stressz sertésállományokban: 16
védekezés természetes antioxidánsokkal

Pig Piac

Sertésiaci körkép - EU - Magyarország 2

VitaFort csapat

Pergel Tamás 18

Állategészségügy

Afrikai sertéspestis 6

VitaFort csoport a nagyvilágban

Sertésenyésztés Laosban 19

VitaPig fórum

Vitaminlátottság – A biztonságos termelés kulcsa 10

Fókuszban a partner

B-Aranykorona Kft., Bicsérd 20

A szakma nagyjai

Ismert és elismert szakember: Dr. Abonyi Tamás 12

Szakmai rendezvények

Megállt az ész! - Országos Szakmai Partnertalálkozó 22

Partnereink szolgálatában

YouPig! Tíz éve a hazai termelők szolgálatában 14

Hírmorzsák

Hírek innen-onnan 24

Impresszum: VitaPigHír

Félévente megjelenő sertéságazati magazin
Tizedik szám: 2018. július - 2018. december

Főszerkesztő: Szegszárdy Imre, értékesítési igazgató
Felelős szerkesztő: Egervári Ildikó, marketing és kommunikációs vezető
Szerkesztőségvezető és koordinátor:
Holbok László és Balla Gyula, sertés szakspecialisták
Készítette: Oncreative marketing professional Kft.

Tisztelt Olvasónk, kedves Partnerünk!

Helembai Jenő
értékesítési igazgató helyettes, export igazgató,
VitaFort Zrt.

„Célon vagyunk!”

A legújabb VitaPig Hírójságot tartja a kezében a tisztelt Olvasó. Talán még emlékeznek a 2004-es Athéni Olimpiai játékokra, ahol Igaly Diana sportlövő aranyérmet szerzett skeet lövészetben. A kb. 80 km/óra sebességgel száguldó 10 cm átmérőjű korong eltalálása nem is olyan egyszerű feladat a skeet sportágban, hiszen 8 féle különböző lőállásból kell lőni. Minden egyes lőállásban, más szögben, más módon kell a lövést leadni, hogy eredményesek legyünk. Ez nagyfokú koncentrációt és alkalmazkodást igényel a versenyzőtől, hogy a 100 korongból minél többet, akár 100-at is eltaláljon. Ahhoz hogy **„célon legyünk”,** nem szabad a korongra célozni, hanem a repülő korong elé kell tartanunk a siker érdekében.

Eredményességünk érdekében, vagyis hogy mi is „célon legyünk” a sertés ágazatban is előrelátónak kell lennünk, ami nem mindig egyszerű feladat, épp úgy, mint a fent említett sportágban.

A 2018-as évben több kihívással is szembe kellett néznie a sertés ágazatnak. Nem mehetünk el szó nélkül az ágazatot érintő afrikai sertéspestis mellett. Ezen bevezető írása előtt nem sokkal jelentették be Romániában egy komoly nagyüzem álló-

mányának teljes kiirtását. A gazdasági tevékenységünk során vannak olyan tényezők, amelyeket nem tudunk befolyásolni, ilyen a fent említett állategészségügyi gond vagy a piaci árak.

Amire azonban hatásunk van, azt a lehető legjobban kell csinálnunk. Olyan technológiákat és új eljárásokat kell alkalmaznunk, melyek csökkentik a költségeket, javítják a hatékonyságot. A hatékonyság javításának alapvető része a telepi management és a takarmányozási technológia. A VitaPigHír cikkei is e célokat szolgálják.

Ezen lapszámunkban olvashatnak többek között **Holbok László** tollából a sertés piac alakulásáról, **Dr. Dobos László** pedig a már fent említett afrikai sertéspestisről ír. **Mézes professzor úr** a vitaminok és antioxidánsok hatását foglalja össze. Ebben a lapszámunkban szeretnénk bemutatni új kollégánkat is, **Pergel Tamást**. Bepillantást nyújtunk Laosz sertés piaci helyzetébe **Páble Tamás** jóvoltából. **Szegszárdy Imre** értékesítési igazgató a partnertalálkozón történetekről ír. Végül, de nem utolsósorban **Balla Gyula** és **Sándor Szilvia** kollégáink a YouPig tápszerek magyarországi történetét foglalják össze.

Ezúton kívánom Önnek, hogy most megjelent lapszámunkat haszonnal forgassa! Kellemes olvasást kívánok!

Sertésiaci körkép - EU - Magyarország

Európai Unió

Az Európai Bizottság adatai szerint az Európai Unió közel azonos mennyiségű sertéshúst (1,6 millió tonna) értékesített a nemzetközi piacon 2018 első öt hónapjában, mint egy évvel korábban. Az export 35 százaléka Kínába irányult, ahova az egy évvel korábbinál 3 százalékkal kevesebb, 566 ezer tonna uniós sertéshús került a vizsgált időszakban. További nagy célpiac Japán (184 ezer tonna), illetve Dél-Korea (147 ezer tonna): Japánba 4 százalékkal, Dél-Koreába 19 százalékkal emelkedett a kivitel. A közösség sertéshúsimportja (15 ezer tonna) 1 százalékkal nőtt a jelzett időszakban, a behozatal 60 százaléka Svájcból származott.

Az Európai Unióban az „E” kereskedelmi osztályba tartozó sertés vágóhídi belépési ára 1,45 euró/kilogramm hasított hideg súly volt 2018 júliusában, 16 százalékkal csökkent egy év alatt.

Az uniós sertésiaci szempontjából meghatározó vállalatok és vágóhidak 2-4 százalékkal emelték a sertések átvételi árát 2018 34. hetében az egy héttel korábbihoz viszonyítva. A sertésárak átlagosan 13 százalékkal voltak alacsonyabbak az előző év azonos hetének átlagárához képest. A németországi szerződéses ár és a Tönnies felvásárlási ára 1,55 euró/kilogramm hasított súly volt a megfigyelt héten. A West Fleisch 1,53, a Vion 1,52, a Danish Crown és a Tican 1,17 euró/kilogramm hasított súly áron vásárolta a sertéseket a 34. héten. A németországi szerződéses ár nem változott a 35. héten az előző hetihez viszonyítva.

Az OECD-FAO projekciója alapján az EU sertéshústermelése 1 százalékkal 23,3 millió tonnára mérséklődhet 2027-re a 2017. évi mennyiséghez viszonyítva.

Magyarország

A KSH adatai szerint Magyarország élősertés-kivitele 6 százalékkal nőtt 2018 első öt hónapjában az egy évvel korábban külföldön eladott mennyiséghez viszonyítva. Legfőbb partnereink Románia, Ausztria és Szlovákia voltak. Románia 73, Ausztria 4 százalékkal több, míg Szlovákia 46 százalékkal kevesebb sertést vásárolt Magyarországtól. Az élősertés-behozatal 6 százalékkal csökkent a megfigyelt időszakban, a legnagyobb beszállítók Szlovákia és Németország voltak.

A nemzetközi piacon értékesített sertéshús mennyisége 7 százalékkal, értéke pedig 18 százalékkal csökkent 2018. január-májusban a 2017. január-májusihoz képest. A legtöbb sertéshús Romániába, Olaszországba, Horvátországba és Japánba került. A Romániába (+14 százalékkal), az Olaszországba (+60 százalékkal) és a Horvátországba (+6 százalékkal) irányuló export emelkedett, míg Japánba 38 százalékkal csökkent a kiszállítás. A sertéshúsimport volumene 11 százalékkal, értéke 2 százalékkal nőtt. A sertéshús 63 százaléka Németországból, Spanyolországból, Lengyelországból és Szlovákiából származott. Magyarország élő sertésből és sertéshúsból nettó importőr volt a vizsgált periódusban.

A hazai termelésű vágósertés termelői ára áfa és szállítási költség nélkül 467 forint/kilogramm hasított meleg súly volt 2018 júliusában, ami 13 százalékos csökkenést jelentett az egy évvel korábbi átlagárhoz képest. Az AKI PÁIR adatai szerint a darabolt sertéshús (karaj, tarja, comb) feldolgozói értékesítési ára 17 százalékkal csökkent 2018 júliusában 2017 azonos hónapjához viszonyítva. A KSH adatai szerint a rövidkaraj és a sertéscomb fogyasztói ára egyaránt 3 százalékkal mérséklődött a megfigyelt időszakban.

(Forrás: Agrárpiaci jelentések)

1. ábra | A vágósertés termelői ára^{a)} Magyarországon

Megnevezés	Minőségi kategória	Mértékegység	2017. 35. hét	2018. 34. hét	2018. 35. hét	2018. 35. hét/ 2017. 35. hét (százalék)	2018. 35. hét/ 2018. 34. hét (százalék)
Vágósertés hazai termelésből	E	darab	27 119	19 945	23 386	86,23	117,25
		HUF/kg hasított meleg súly	523,76	492,77	493,43	94,21	100,13
	Valamennyi kategória ^{b)}	darab	55 443	44 899	54 506	98,31	121,40
		HUF/kg hasított meleg súly	523,70	493,44	493,73	94,28	100,06

^{a)} Az ár nem tartalmazza a szállítási költséget.

^{b)} S-P, Nem minősített, M1.

Forrás: AKI PÁIR

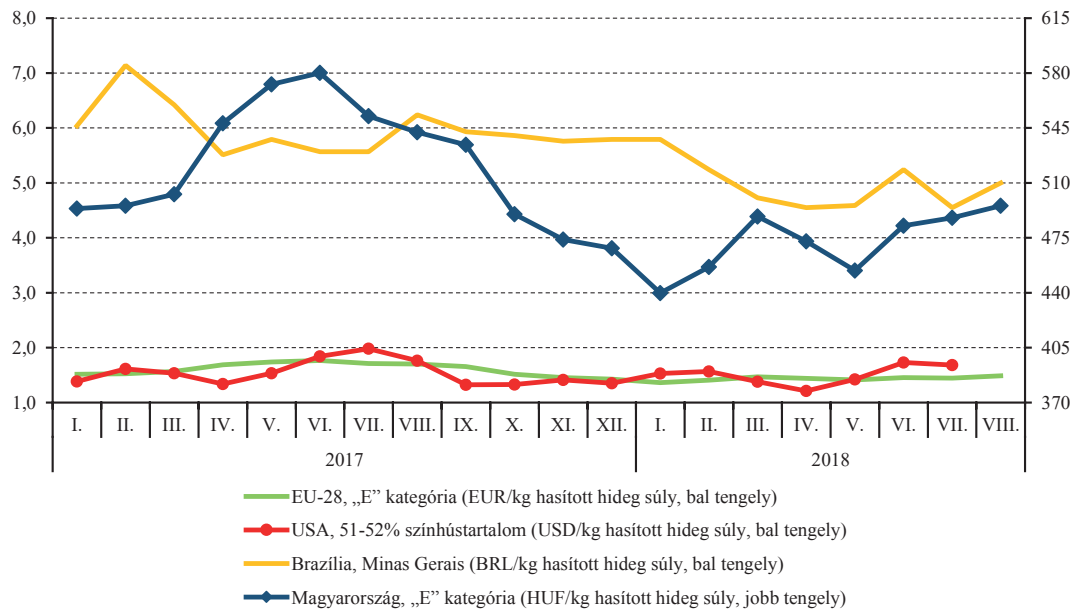
2. ábra | A vágósertés termelői ára az EU néhány tagországában

	EUR/kg hasított súly				
	2018. 33. hét	2018. 34. hét	2018. 35. hét	2018. 36. hét	2018. 37. hét
Vion (Hollandia)	1,48	1,52	1,52	1,46	–
Compexo (Hollandia)	1,34	1,38	1,37	1,32	–
Németország (szerződéses ár)	1,49	1,55	1,55	1,55	1,48
Tönnies (Németország)	1,49	1,55	1,55	1,55	1,48
West Fleisch (Németország)	1,47	1,53	1,53	1,53	1,46
Danish Crown (Dánia)	1,14	1,17	1,17	1,17	–
Tican (Dánia)	1,14	1,17	1,17	1,17	–
Covavee (Belgium)	–	–	–	–	–
Breton (Franciaország)	1,23	1,27	1,29	1,30	–

Forrás: Schutttert, Landbrug & Fodevarer, MPB

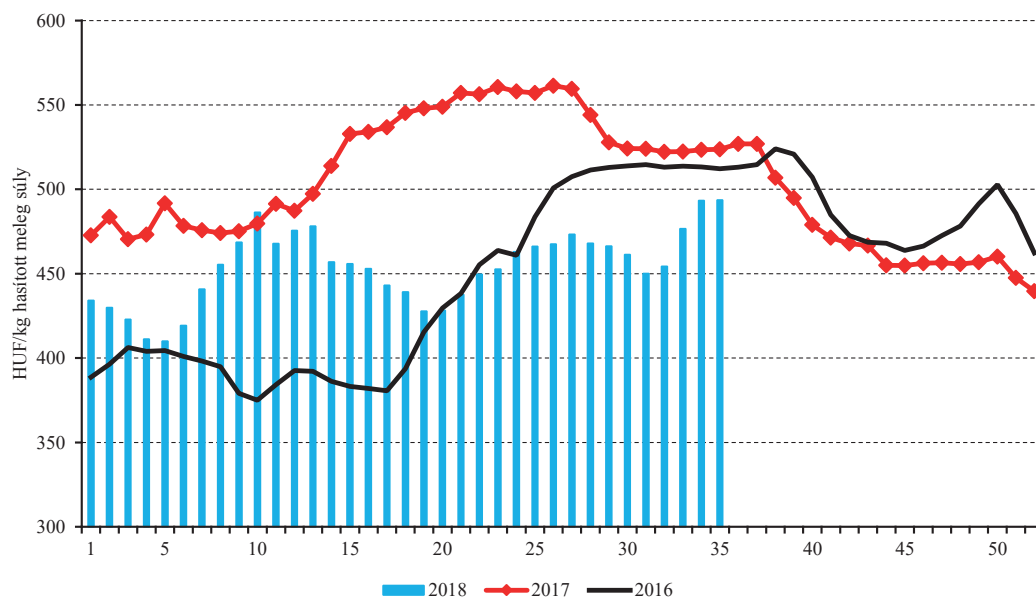
Sertéspiaci körkép - EU - Magyarország

3. ábra | A sertés havi világpiaci ára nemzeti valutában (2017-2018)

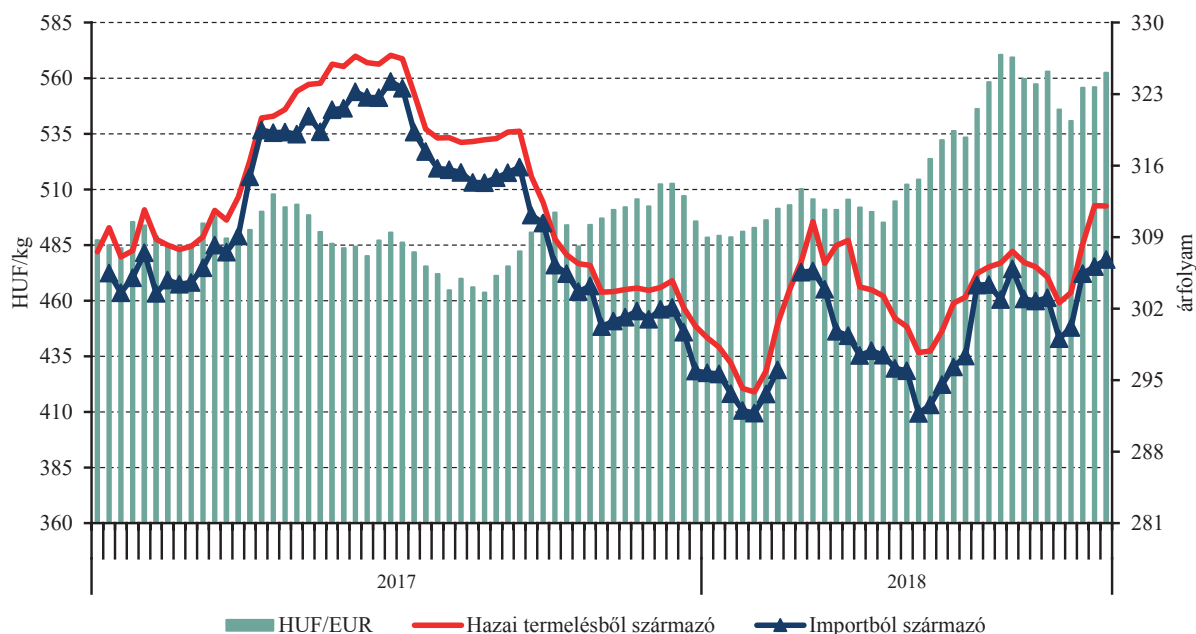
Forrás: USDA, Európai Bizottság, MPB, AKI PÁIR

4. ábra | A hazai termelésből származó vágósertés^{a)} heti termelői ára Magyarországon (2016-2018)

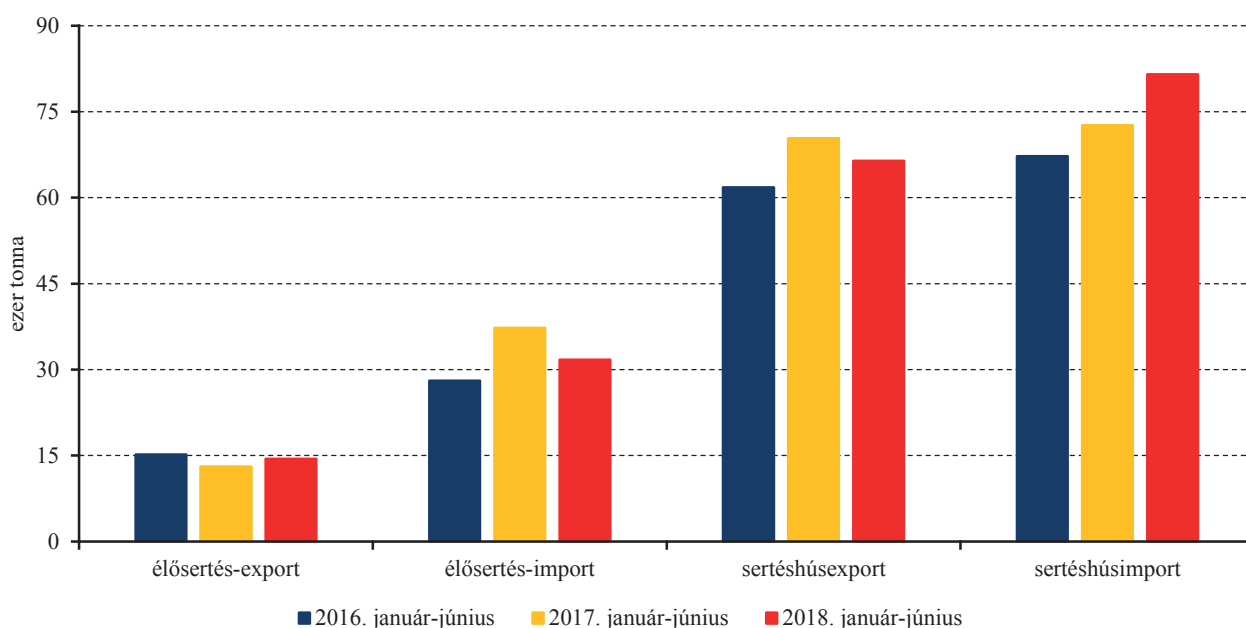
^{a)} S-P, Nem minősített, M1.
Forrás: AKI PÁIR

5. ábra | A vágósertés heti vágóhídi belépési ára Magyarországon (2017-2018)

Forrás: AKI PÁIR, MNB

6. ábra | Az élő sertés és a sertéshús külkereskedelmének mennyisége Magyarországon

Forrás: KSH

Afrikai sertéspestis

Mióta a lengyel-litván határon – hazánkhoz elég közel – 2014-ben először diagnosztizálták a betegséget, a tudományos kongresszusok, cikkek, előadások, fórumok állandó témája lett az afrikai sertéspestis. Mivel a kelet-Európai vaddisznók populációiban sajnos egyre elterjedtebb, féltő, hogy lassan de biztosan nyugati irányban is terjedni fog. Ha nem ismernénk még részleteiben ezt a betegséget, a következőkben adunk egy kis összefoglalót a vírusról, magáról a megbetegedésről és az ellene való védekezés lehetőségeiről.

Az afrikai sertéspestis (ASP) a házi sertés és ennek őse a vaddisznó rendszerint heveny, lázas, általános tünetekkel, kiterjedt vérzésekkel és nagyarányú elhullásokkal járó, vírus okozta betegsége.

Előfordulás. A betegséget először Montgomery (1921) írta le, ahol már a század eleje óta ismerték és megállapították kapcsolatát a varacskos disznóval is. Az, hogy a vírus fenntartásában és továbbadásában kullancsoknak is szerepe van, az 1960-as évek elején spanyolországi esetek kapcsán derült ki. A betegség egészen az 1950-es évek második feléig Afrikában maradt, ahol a Szaharától délre fekvő országok többségében manapság is endémiásan előfordul és jelentős veszteséget okoz. A vírus először 1957-ben, majd 1959-ben ismét bejutott Portugáliába, a második behurcolást követően Portugáliában szétszóródott, majd 1960-ban megjelent Spanyolországban is. Mivel a vírus átjutott a kullancsokba és a vaddisznókba is, a betegséget mindkét országban csak az 1990-es évek közepére sikerült felszámolni. Innen, illetve Afrikából ismételt behurcolták több más európai országba, így Franciaországba (1961, 1967, 1971), Olaszországba (1967, 1983), Szardínia szigetére (1978), majd Belgiumba (1985), Hollandiába (1986) és ismételt Olaszországba (1997, 1998). A nyugati féltekén a betegség először Kubában (1971), majd 1978-ban Brazíliában, a Dominikai Köztársaságban és Haitiben, majd újra Kubában (1980) jelentkezett. A betegség felszámolására tett intézkedések ugyan súlyos anyagi áldozatokat követeltek, nemegyszer az érintett területek teljes sertésállományának felszámolásával jártak, de végül is eredményesek voltak, **Európában** egyedül Szardínia maradt fertőzött. A helyzet azonban jelentősen megváltozott, amikor először 2007-ben az afrikai sertéspestis bejutott **Grúziába**, ahol

szétszóródott, onnan áterjedt a szomszédos államokba, Örményországba, Oroszországba, Azerbajdzsánba, majd Ukrajnába, Fehéroroszországba (2013 június), 2014 januárjában pedig megállapították Litvániában, majd februárban Lengyelországban is, a Fehéroroszországgal határos területeken, az első esetekben vaddisznókban. Vaddisznókban a vírust 2008-ban Irán északnyugati részén is kimutatták. Ezekben az országokban azóta is folyamatosan állapítanak meg újabb eseteket. Ukrajnában, 2016 decemberében Kárpátalján, a magyar határhoz közeli területeken is megállapították a betegséget vaddisznókban. A betegség 2016 decemberében Moldáviában, 2017 júniusában Csehországban, majd 2017 július végén Romániában, a magyar határhoz közeli területeken is megjelent.

Kóroktan. A kórokozó nagy méretű (175-215 nm átmérőjű), lineáris, dupla szálú DNS-t tartalmazó, ikozaéder szimmetriájú, burkos, az **Asfarviridae** családba sorolt vírus. A virionban több mint 50 féle fehérje található, ezek közül legalább 28 szerkezeti fehérje, a többiek pedig főleg enzimek és egyéb olyan fehérjék, amelyek a vírus replikációban játszanak szerepet, de a vírussal fertőzött sejtekben további nagyszámú nem szerkezeti fehérje is képződik. A vírus egyébként szerológailag egységes. Virulencia szempontjából erősen és mérsékelten virulens törzseket különböztetünk meg. Az előbbieket okozák a perakut és akut, utóbbiak a szubakut eseteket, 1-10 illetve 10-20 napos kórlefelgyással.

A vírus **ellenálló képessége igen nagy**. Rothadó vérben és húsból legalább 4, pácolt és füstölt sonkában 5-6, a csontvelőben pedig 7-8 hónapig fertőzőképes marad. Vízben 2-4 hónapig, a talajban pedig 3-7 hónapig marad életben, hőhatásra azonban 60 °C-on 30 perc alatt tönkremegy. A fertőtlenítőszeresek közül elpusztítására 2-4 %-os NaOH vagy 5 %-os H-lúg használható.

A vírus iránt fogékony a **házi sertés**, a **vaddisznó** és a **varacskos disznó**, míg a bozótisznó és az óriás erdei disznó esetleges fogékonyságára nincsenek adatok. Afrikában a vírus természetes gazdája a varacskos disznó, tünetek azonban csak a házi és a vaddisznóban alakulnak ki. A vírus ezek mellett megtelepszik több, az **Ornithodoros** genusba tartozó kullancsfajban, közülük Afrikában a fő vektor az **O. moubata**, Portugáliában és Spanyolországban pedig az **O. erraticus**.

Járványtan. Afrikában, endémiás területeken a vírus a varacskos disznók és a kullancsok között cirkulál. A házi sertések a varacskos disznóktól és a kullancsoktól, vagy ha már a vírus az állományba bejutott, egymástól fertőződnek. A varacskos disznók fertőzöttségének a mértéke területenként változó, de többségük fertőzött. Főleg a fiatal, néhány hetes szopós malacokban alakul ki viraemia, amely lehetővé teszi a belőlük vért szívó kullancsok fertőződését, míg felnőtt állatokban legfeljebb a fialás körül alakul ki alacsony titerű viraemia. Az **Ornithodoros**-kullancsok Afrikában és Európában is a vírus valódi gazdái, bennük a vírus transzovariálisan és valamenynyí fejlődési alakba is átjut és generációkon keresztül fennmarad.

Európába korábban a vírust csaknem mindig fertőzött országokból származó, sertés eredetű, nyers élelmiszerekkel (kolbással, sózott, pácolt, füstölt vagy nyers hússal) hurcolták be, az első gócot a repülőterek, kempingek, kamionparkolók vagy hajók ételhulladékaival etetett vagy ilyenekhez hozzájutott, többnyire a szabadba kijáró, kisüzemi sertésállományokban észlelték. A már behurcolt vírus azután élő sertéssel közvetlen kapcsolatot, váladékok, a környezet útján, sertés eredetű nyers termékekkel, szállító járművekkel, az ember közvetítésével stb. egyaránt terjed. Portugáliába és később ismételen Kubába is a vírust valószínűleg Angolából hurcolták be.

A **2007-ben Grúziában** kialakult és azóta is terjedő járvány pedig nagy valószínűséggel Kelet-Afrikából vagy Madagaszkárról érkezett hajókról származó ételhulladékok sertések által történt elfogyasztásának a következménye. **A vírus Grúziából főleg vaddisznókkal terjedt tovább. Európa számára jelenleg a vaddisznók és a fertőzött országokból a személyek által behozott nyers sertéshús és húskészítmények jelentik a legfőbb fertőzési forrást.** Vaddisznókban a vírus a házi sertésektől függetlenül is fennmarad. Az európai vaddisznó a vírus iránt ugyanolyan fogékony, mint a házi sertés. A vaddisznók és a kulancsok elsősorban azokban az országokban játszanak szerepet a vírus terjesztésében, amelyekben a sertéseket extenzív viszonyok között, szabadon tartják.

Először fertőződött állományokban heveny járványok alakulnak ki, a 100 %-ot megközelítő mortalitással. Azokban az országokban viszont, ahol a betegség endémiássá vált, idővel a mortalitás valamelyest csökkent, az állatok egy része átvészeli, de **tartós vírus-hordozó marad.**

Kórfejlődés. A fertőzés rendszerint szájon át következik be, vírustartalmú nyál vagy orrváladék felvételével, ritkán kullancscsípés útján. A vírus elsődlegesen a regionális nyirokcsomókban, szájon át történt fertőzést követően a tonsillákban és a torok nyirokcsomóiban szaporodik el, majd viraemia alakul ki. A viraemia során a vírus tömegesen szaporodik a monocytákban, a macropagokban, majd a lépben, a csontvelőben, tüdőben, májban, vesékben, az erek endothelsejtjeiben stb. Ez utóbbi következményeként testszerte vérzések és oedemák alakulnak ki. A viraemia tartós, hónapokig fennmarad. A vírus nagy tömegben ürül a különféle váladékokkal, amelyekben már a klinikai tüneteket 48 órával megelőzően jelen lehet. A fertőzést követő 6-8. naptól kezdődően a vérsavóban ellenanyagok jelennek meg a vírus szerkezeti fehérjével és számos, a vírusfertőzés során keletkező egyéb fehérjével szemben is, amelyek hosszú ideig, akár élethosszig is perzisztálnak. Az ellenanyagok azonban a vírust nem neutralizálják, elhúzódó esetekben viszont hatásukra immunkomplexek alakulnak ki. Idült esetekben gyakran alakul ki interstitialis pneumonia a nyirokszövetek károsodásával. A gyulladásos területeken a szövetek később elhalnak és bennük mérszók rakódnak le.

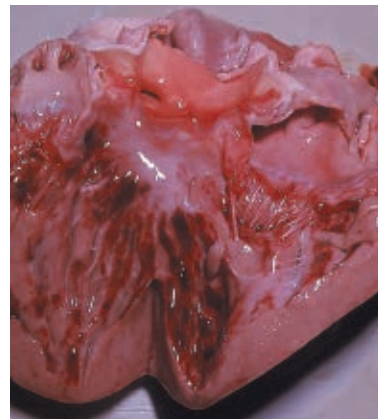
Tünetek. A lappangási idő a vírustörzs virulenciájától, a fertőző-dés módjától, a bejutott vírus mennyiségétől függően tág határok (3-15 nap) között változik, többnyire 4-9 nap. Perakut esetekben az állatok lázasak, hirtelen elhullanak, még mielőtt bármilyen egyéb tünetek megjelenének. A típusos, heveny esetekben az állatok lázasak (40.5-42 °C), bágyadtak, étvágytalanok, szaporán lélegzenek, a füleken, a hasaljon a bőr kipirult vagy cyanotikus, a bőrben vérzések jelennek meg. Az állatok elfekszenek, az orrnyílások és a száj körül gyakran habos, véres váladék látható, a bélsár és a vizelet véres vagy alvadt vércsíkokat tartalmaz, a végbélből vér ürül. A mortalitás csaknem 100 %-os. A szubakut formában lefolyó esetekben a fenti tünetek mellett kötőhártya-gyulladás, orrfolyás, orrvérzés, hányás mutatkozik. A vemhes állatok akár 90 %-a, már a betegség korai szakában elvetélhet. A ritkán előforduló idült esetekben a heveny vérzéses tünetek hiányoznak, az állatok időszakonként lázasak, gyakran köhögnek, fejlődésükben visszamaradnak, lesóványodnak, terjedelmes bőrelhalások láthatóak és az immunszuppresszió miatt gyakoriak a baktériumok okozta másodlagos betegségek (pl.: ízületigyulladások).

Kórbonctan. A klinikai tünetekhez hasonlóan a kórbonctani kép is igen változatos, a betegségnek a vírus virulenciájától függő lezajlási ideje szerint. Heveny esetekben a bőrben, a bőr alatti kötőszövetben, az izomzatban és a szervek savóshártyája alatt vérzések találhatók. A lép az esetek egy részében jelentősen megnagyobbodott. A nyirokcsomók, különösen a gyomor mögötti és a májkapuiak megnagyobbodtak, feketevörösek, vérrel átitatottak. A máj duzzadt, az epehólyag fala véresen, oedemásan beivódott, megszálesbedett, kivezető csatornájának a környéke is kocsonyásan beszűrődött. A veséken a vérzések nemcsak a savóshártya alatt, hanem a vesék állományában és a vesemedencében is kifejezettek. Vérzések vannak az emésztőcsatorna és a húgyhólyag nyálkahártyájában is. A tüdő oedemás, a szövetszövetek megszálesbedtek. Elhúzódó esetekben a vérzéses jelleg kevésbé kifejezett, a lép hyperplasiás, fakószínű. A szívburokban, a mell- és a hasüregben fibrinben gazdag savó halmozódik fel. A tüdőben idült interstitialis gyulladásos góccok láthatók. Kórszövet-tanilag a makroszkóposan is felismerhető elváltozások (vérzések és oedemák) mellett legjellegzetesebb a nyirokcsomókban testszerte felismerhető lymphocita-elhalás (caryorhexis).

Kórjelzés. A betegség klinikai tünetei és a kórbonctani elváltozások nagyon hasonlítanak a klasszikus sertéspestis esetén láthatókhöz. Az afrikai sertéspestisre utal azonban a kifejezettebb és súlyosabb vérzéses jelleg, a nagyobb mortalitás, a lépduzzanat és az epehólyag falának a vérzéses, oedemás beivódása. Mindkét betegség kórjelzéséhez laboratóriumi vizsgálatokat kell igénybe venni. A klasszikus és az afrikai sertéspestisre minden heveny, lázas általános tünetekkel és vérzéses diathesissel járó sertésbetegség észlelésekor gondolni kell. A szükséges lépéseket (bejelentési kötelezettség, hatósági megfigyelés elrendelése stb.) már a betegség gyanújának a felmerülésekor meg kell tenni.

Afrikai sertéspestis

Dr. Dobos László
állatorvos
VitaFort Zrt.

Az elkülönítő kórjelzés szempontjából a klasszikus sertéspestis, a sertésorbánc, a heveny paratyphus jön elsősorban számításba.

Védekezés. A betegség megelőzésére vagy befolyásolására semmilyen specifikus módszerünk nincs, az eddig kipróbált vakcinák nem vezettek eredményre és **a betegség kiállása sem jár védettséggel.** A betegség **bejelentési kötelezett-ség alá tartozik.**

A védekezés egyetlen lehetséges módja a **betegség behurcolásának a megakadályozása, illetve egy járványkitörés esetén a betegség lehető legkorábbi felismerése és a góc gyors felszámolása a fertőzött és a fertőzésnek kitett állományok valamennyi egyedének a leölése és ártalmatlanná tétele útján.** A betegség megállapítását követően teendő intézkedések részleteit a vonatkozó jogszabályok tartalmazzák: helyi zárlat, védőkörzet (3 km sugarú kör), megfigyelési zóna (10 km sugarú kör). A fertőzött állományok leölését követően takarítás, fertőtlenítés, rovarirtás. A korlátozó intézkedések a védőkörzetben legkorábban a takarítást, fertőtlenítést követő 45, a megfigyelési zónában pedig 40 nap elteltével oldhatók fel, ha időközben újabb esetet nem állapítottak meg és a korlátozás alá vont területen lévő valamennyi sertésállomány klinikai és laboratóriumi vizsgálata negatív eredményre vezetett. Az EU tagállamai készenléti tervet készítettek, amelyek összefoglalják a betegség felszámolásának jogszabályi alapjait és a megteendő gyakorlati intézkedések leírását. A behurcolás megakadályozásában különösen fontos, **az általános járványmegelőzési szabályok** (az állományok zárt tartása, az állatszállítások nyomon követhetősége stb.) betartása, továbbá emellett a fertőzött országokból, illetve területekről való **élő sertés, serteshús és sertés eredetű termékek behozatalának a tilalma**, beleértve a magánszemélyek által történő behozatalt is, valamint a **beérkező állatszállító járművek fertőtlenítése.** Minthogy Európában, korábban az első gócok csaknem mindig sertés eredetű ételhulladékok feletetésével kezdődtek, a fentiek mellett különösen fontos a **repülőterek, a kikötők, a határátlépő állomások, az országutak menti parkolók, a vasúti pályaudvarok, étkezőkocsik,**

kempingek stb. hulladékainak a gondos összegyűjtése és elégetéssel történő megsemmisítése. Ugyancsak fontos az elhullott vaddisznók összeszedése, a kilőtt állatok zárt helyen történő kizsigerezése. A sertésekkel mindennemű állati eredetű élelmiszer és hulladék (moslék) feletetése tilos. Elsősorban a veszélyeztetett, határ menti körzetekben a **házi és vadon élő sertésekre vonatkozó aktív surveillance-t (az elhullott sertések és a kilőtt vaddisznók virológiai és szerológiai vizsgálata az afrikai és a klasszikus sertéspestisre nézve) kell bevezetni és működtetni.** A vaddisznóállomány nagysága, sűrűsége, az adott terület vadeltartó képessége alapján következtetések vonhatók le a betegség lehetséges terjedési irányaira vonatkozóan. A vaddisznóállományokban az afrikai sertéspestis terjedése az állomány vadászat útján történő jelentős ritkításával, a közvetlen érintkezéssel történő fertőzés csökkentése érdekében etetési tilalom bevezetésével, az elhullott vagy kilőtt fertőzött állatok gyors összeszedésével és ártalmatlanná tételével, a házi sertésekre való átjutás esélye pedig az állományok zárt tartásával, a vaddisznókkal való kapcsolat megakadályozásával csökkenthető. Az európai tapasztalatok azt mutatják, hogy ahol a betegséget korán felismerték és az első gócokat gyorsan felszámolták, meg tudtak szabadulni a fertőzéstől, ahol viszont a vírus bejutott a vaddisznókba és a kullancsokba, ott a betegség endémiássá vált és tartósan jelen maradt.

Lapzártakor érkezett a hír, hogy Belgium területén is megállapításra került a betegség vaddisznókban. Az eset különös figyelmet kelt arra vonatkozóan, hogy az emberi tényező mennyire fontos a járvány megelőzésében, hiszen senki nem gondolhatja, hogy egy fertőzött, lázas vaddisznó több mint 1 000 km-t lefutva fertőzte meg belgiumi társait.

Remélem ezzel a kis ismertetővel közelebb kerültünk az afrikai sertéspestis megismeréséhez és ez is hozzájárul ahhoz, hogy nagyon komolyan vegyük ezt a betegséget és mindent megtegyünk a terjedés megakadályozása érdekében.

(Forrás: „A háziállatok fertőző betegségei” c. könyv nyomán)

Riadó!

Balla Gyula
sertés szakspecialista
VitaFort Zrt.

Járványvédelmi tájékoztatás az Afrikai sertéspestisről

Augusztusban a hatósági állatorvosok felkeresték a kisebb sertéstartó gazdaságokat, hogy azokat a járványvédelemről tájékoztassák. A kampány az afrikai sertéspestis járvány megelőzését és visszaszorítását szolgálta. Bognár Lajos, az Agrárminisztérium élelmiszerlánc-felügye-

letért felelős helyettes államtitkára, országos főállatorvos kiemelte, hogy Magyarországon eddig mintegy 30 esetben és csak vaddisznókban találták meg az afrikai sertéspestis vírusát, Heves illetve Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében. Annak érdekében, hogy a tenyésztett állományokban ne jelenjen meg a fertőzés, kiemelten fontos a lakosság megfelelő tájékoztatása a betegségről. Ennek során tájékoztatták az érintetteket a betegség tüneteiről, a megelőzés legfontosabb szabályairól. A program azért is kiemelten fontos, mert mind Ukrajnában, mind Romániában házisertés állományokban is kimutatták a fertőzést, a magyar határhoz közeli területeken.

Romániában már az egészséges sertéseket is levágják az ASP megfékezése miatt

A hazánkkal szomszédos országban, Romániában a házisertés állományt nagy mértékben érinti az afrikai sertéspestis (ASP) fertőzősége. A magyar határtól a Duna-deltáig, jelen ismeretünk szerint tíz megyét érint a fertőzősége. Augusztusban egy,

Európában második legnagyobb állománnyal rendelkező, mintegy 160.000 sertést tartó farm is áldozatává vált a betegségnek. Sajnálatos hír, hogy több gazdaság is úgy szabadult meg az elhullott, beteg állatok tetemétől, hogy azokat felszíni vizekbe, pl. a Dunába dobták, ezzel is „elősegítve” a járvány továbbterjedését. A lehetséges kár enyhítésének érdekében, több területen már az egészséges egyedeket is levágják és értékesítik, megelőzve ezzel a későbbi esetleges fertőzés következtében történő kiirtást és a nagyobb gazdasági kárt.

Belgiumban is megjelent az afrikai sertéspestis

2018. szeptember 13-i információ szerint Belgiumban két vaddisznóból is kimutatták az ASP vírusát. A belga sertésállomány nagysága mintegy 6 millió - alig 1/3 területen, mint Magyarország. A hely, ahol a vírust kimutatták, 20 km-re található a francia, szintén 20 km-re a luxemburgi és 65 km-re a német határtól.

Fertőzött területek Belgiumban

Vitaminellátottság – A biztonságos termelés kulcsa

Az egyes sertés korcsoportok szükségletnek megfelelő vitamin ellátottság is feltétele az adott állomány genetikai teljesítőképességének megfelelő termelési szint optimalizálásának. A legtöbb vitamin előállítására a sertés nem képes, ezért azokat a takarmánnyal kell biztosítani.

A takarmányok rendelkeznek ugyan természetes vitamin tartalommal, de az általában nem elegendő a szükséglet fedezésére, így azt vitamin adalékanyagokkal kell biztosítani. Ezek vitamin tartalmának meghatározása során tekintetbe kell venni az állatok szükséglete mellett az egyes vitaminok kölcsönhatását is a takarmányok egyéb táplálékanyagaival. Lényeges például ebben a tekintetben a takarmányok avasodása, továbbá a vitamin premixekben jelenlévő oxidáló hatású kolin-klorid jelenléte. Ezek hatására az oxidációra érzékeny vitaminok mennyisége a tárolás során jelentősen csökkenhet. Számos vitamin érzékeny hőhatásra, így például granulálás, vagy a takarmány savas kémhatására, amely savanyítók alkalmazásakor okozhat gondot.

A teljes értékű sertéstakarmányok általában a szükséges mennyiségben tartalmazzák a vitaminokat, sőt a gyártók tekintetbe veszik a takarmányipari műveletek során bekövetkező károsodásokat is. A vitaminok hatásai azonban nem teljesen ismertek a sertéstartók előtt, így az állomány genetikai vagy adott telep sajátosságainak, továbbá termelési-, egészségügyi-, vagy szaporodásbiológiai problémák megjelenése esetén sem kéri a takarmányok vitamin-tartalmának szükséges módosítását. A takarmányok vitamin tartalma ugyanis az átlagos szükségletnek megfelelően került meghatározásra, míg egy adott állomány szükséglete, például nagy telepítési sűrűség, nagy alomlétszám, intenzív tejtermelés vagy kiemelkedő napi súlygyarapodás hatására nő. Hiánybetegségek ugyan csak ritkán jelentkeznek, de a termelés-kiesés jelentős lehet. Az egyes korcsoportok aktuális szükségleténél kisebb mennyiségű vitamin adagolás hatására csökken az állatok immun válaszkészsége is, azaz romlik a szervezet ellenálló képessége, nő a betegségekkel szembeni fogékonyság és csökken a vakcinázás hatékonysága.

A javasolt szinteket lényegesen meghaladó mennyiség alkalmazása viszont „luxus-fogyasztáshoz” vezet, a többlet vitamin bevitellel viszont nem feltétlenül társul a termelési szint növekedése. Kivételt képez ez alól a többlet folsav ellátás, amellyel növelhető az alomlétszám, de csak az adott genotípusra jellemző korlátok között. Hasonlóképpen kedvező hatású lehet a többlet C-vitamin kiegészítés is. A sertés képes ugyan a C-vitamin szintézisére, de stressz helyzetekben, így például hőstressz vagy túlnépesítés, különösen akkor, ha az huzamosabb ideig fennáll, a szervezet C-vitamint szintetizáló képessége elmarad a szükséglettől, így részleges hiány lép fel, amely csökkenti a szervezet természetes védekező képességét. Az egyes vitaminokkal kapcsolatban azt is tekintetbe kell venni, hogy míg a zsírolédékony vitaminokat a szervezet képes raktározni és onnan az aktuális szükségletnek megfelelően mobilizálni, addig a vízoldékony vitaminok gyorsan kiürülnek, így azokból folyamatos ellátásra van szükség.

Vitaminok hatásai és javasolt mennyisége

A javasolt vitamin mennyiségek csak minimum értéknek tekinthető, tehát intenzíven termelő, vagy folyamatos stresszhelyzetnek kitett állományokban ezek a mennyiségek már nem elegendőek a termelés maximális szinten tartásához.

A **β-karotin** hatásairól megoszlanak a vélemények, de ismert, hogy a koca takarmányok kiegészítésének hatására nő a megszületett életképes malacok száma és csökken a választástól az első sikeres termékenyítésig eltelt idő. A β-karotin kedvező hatásának hátterében az áll, hogy növeli a sárgatest progeszteron termelését, ezzel csökkenti a korai embrióelhalás mértékét. Karotin kiegészítéssel tehát csökkenthető az egy megszületett életképes malac eléréséhez szükséges koca takarmány mennyisége. Adagolása a választást követően a vemhesség harmadik hetéig indokolt napi 50 mg mennyiségben.

Az **A-vitamin** elsősorban úgy ismert, mint amely a malacok genetikailag meghatározott növekedési erélyének minél teljesebb kihasználásához szükséges. Lényeges azonban hatása mindkét ivarban, a szaporodásbiológiai folyamatokban, azaz a termékenyülő képességben éppúgy, mint a spermaminőségben. Növendék és hízó állatoknál A-vitamin hiányában hasmenés és légzőszervi problémák léphetnek fel. A javasolt mennyiség 12000-15000 NE/kg takarmány, azzal a megjegyzéssel, hogy fiatal állatoknál az A-vitamin túladagolás ellenkező hatású is lehet, mert gátolja a csontépítési folyamatokat. Az A-vitaminnal kapcsolatban utalni kell arra is, hogy súlyos cinkhiány esetén zavart szenved az A-vitamin szervezeten belüli transzportja, így ilyenkor másodlagos A-vitamin hiány alakul ki.

A **D-vitamin** elsősorban a csontépítési folyamatokra hat, emellett pedig, a kalcium felszívódásának javítása révén, növeli a koca tejtermelését is, így adagolásával nagyobb választási súly érhető el, ami a vágáskori testsúly eléréséhez szükséges takarmányozási napok számát is csökkenti. A javasolt mennyiség 1200-1500 NE/kg takarmány, de az A-vitaminhoz hasonlóan, folyamatos túladagolásának hatására fiatal állatokban súlyos károsodások alakulhatnak ki. Zárt tartásban a D-vitamin nem keletkezhet a növényekben jelenlévő előanyagából, emiatt D₃-vitamin formájában kell adagolni.

Az **E-vitamin** antioxidáns vegyületként ismert, de a szintetikusan előállított E-vitamin számos izomért tartalmaz, amelyek mindegyike antioxidáns ugyan, de egyéb biológiai hatással azoknak csak egy része rendelkezik. Biológiai hatásai közül a legfontosabb, hogy védi a biológiai membránokat, amelynek révén növeli a kocák szaporodásbiológiai teljesítményét, azaz az alomlétszámot, továbbá javítja a malacok életképességét, így növeli a választott malacok számát. Hízóknál a vágás előtt egy hónappal megnövelt mennyiségű E-vitamin adagolásával javítható a hús oxidatív stabilitása, azaz eltarthatósága. Javasolt mennyisége 25-50 mg/kg takarmány, de tenyészállatoknál, vagy a hús minőségének javítása érdekében, ez a mennyiség 100-150 mg/kg takarmány értékre növelendő.

Prof. Dr. Mézes Miklós

egyetemi tanár, SZIE., Takarmányozástani Tanszék
az MTA rendes tagja

A **K-vitamin** véralvadási folyamatokra kifejtett hatása jól ismert, de hiányával a sertéstakarmányozásban nem kell számolni, mert a bélcsatornában is termelődik. Kevésbé ismert, hogy növeli a csontokba történő kalcium beépülését, azaz a csontképződési folyamatokat is, ezért javasolt kiegészítése 2-2,5 mg/kg takarmány mennyiségben menadion formában, amellyel csökkenthető a sántaság előfordulásának mértéke is.

A vízdékony vitaminok közül a **B₁-vitamin** hiányában növekedési zavarok és hasmenés jelentkezik, ha pedig kocáknál áll fenn hiányállapot, akkor csökken a malacok életképessége, azaz nő a malackori elhullás a tejjel kiválasztott kisebb mennyiségű B₁-vitamin hatására. A takarmányokba 2-3 mg/kg mennyiségben javasolt bekeverni.

A riboflavin (**B₂ vitamin**) növeli a takarmányfelvételt, ami minden korcsoportban, különösen választott malacoknál bír jelentőséggel. Hiányában csökkent súlygyarapodás tapasztalható, súlyos hiány esetén pedig durva szőrzet lesz jellegzetes tünete. A takarmányban javasolt mennyiség 9-10 mg/kg.

Niacin hiányában növekedési zavarok, bőrkárosodás (pellagra) és étvágytalanság lépnek fel. Hiánya a gyakorlatban ritka, ennek ellenére a takarmányokban 20-25 mg/kg mennyiségben javasolt alkalmazása, mert hatására malac és növendék korban a növekedési erély akár szignifikáns mértékben nő.

A **pantoténsav** hiányának legsúlyosabb következménye az immun válaszkészség csökkenése, amely növeli a fertőző betegségek előfordulását és a tünetek súlyosságát. Malacoknál csökkent növekedés és hasmenés is előfordulhatnak. Javasolt mennyisége 12-15 mg/kg takarmány.

A **folsav** javítja a vasanyagcserét, ezért malacoknál, de kocáknál is fontos. Lényeges emellett az immun válaszkészségre kifejtett hatása is, amelynek révén növeli a szervezet ellenálló képességét. Kocáknál a vas anyagforgalomra kifejtett hatása révén növeli a malacszámot, mert vas szükséges a méh ún. kapacitásának

fenntartásához. A javasolt mennyiség 2-3 mg/kg takarmány, de a malacsám növeléséhez ennél lényegesen nagyobb mennyiségre van szükség.

A **biotin** (régeli elnevezéssel H-vitamin) hiánya főképp malacoknál idéz elő súlyos problémákat, amelyek csökkent növekedésben, bőrgyulladásban és májkárosodásban nyilvánulnak meg. A takarmányokban javasolt mennyisége 0,2-0,25 mg/kg.

A **B₆ vitamin** hiányában csökken a növekedés, durva szőrzet és fokozott érzékenység tapasztalható főképp malacoknál vagy növendék sertéseknél. Hatása van emellett az immun válaszkészségre is. A takarmányokban javasolt mennyisége 5-6 mg/kg.

A **B₁₂-vitamin** jól ismert, mint a hemoglobin képződéséhez szükséges vegyület, de hatása van egyéb molekulák képződésére is, emiatt a hemoglobin hiánya mellett súlyos növekedésbeli lemaradás is tapasztalható. A takarmányokhoz csak rendkívül kis mennyiségben, 20-25 µg/kg, szükséges adagolni. A B₁₂-vitaminnal kapcsolatban utalni kell arra is, hogy a takarmányok kobalt kiegészítésével sertésben nem növelhető a bélcsatornában a B₁₂-vitamin képződése.

A máj védelme érdekében indokolt a takarmányok **kolin** kiegészítése átlagosan 80-100 mg/kg mennyiségben, de csak kötött formában, mert kémiaiag rendkívül reaktív és oxidálja a takarmányok oxidációra érzékeny vegyületeit.

A **C-vitamint** képes ugyan a sertés szervezete szintetizálni, de stresszhelyzetekben indokolt lehet 500-1500 mg/kg takarmány mennyiségben, időlegesen adagolni, de kizárólag termotabil formában, mert egyébként a takarmányipari műveletek és a tárolás alatt elbomlik.

A **vitaminszerű vegyületek** közül a modern szemléletű takarmányozásban egyre nagyobb szerepet kap az **L-karnitin**, amelynek fontos szerepe van a szervezet energiatermelő folyamataiban, ezért különösen nagy terhelésnek kitett állatok esetében fejt ki kedvező hatást. A sertés képes előállítani, sőt egyes takarmányok, így például halliszt, tejpor és savópor is nagy mennyiségben tartalmazzák, kiegészítése 50-60 mg/kg takarmány mennyiségben javasolt.

A másik vitamin-hatású vegyület a **betain**, amely csökkenti a hasmenéssel járó kiszáradás által okozott elhullásokat, javítja a fehérje beépülését, valamint csökkenti az elzsírosodást, sőt alkalmazásával a metionin akár 50% mennyisége is kiváltható, amelyhez 800-900 mg/kg takarmány mennyiségben szükséges adagolni.

A megfelelő vitamin ellátás önmagában nem biztosíthatja a termelés színvonalát és biztonságát. Ennek eléréséhez feltétlenül szükséges az állomány általános állategészségügyi helyzete valamint a technológiai követelmények betartása és betartatása is.

Ismert és elismert szakember: Dr. Abonyi Tamás

Sorozatunk következő cikkében a gazdasági haszonállatok terén egy sok éves tapasztalattal megáldott állatorvos kollégámat mutatom be egy rövid interjú segítségével, aki majd egy évtizede a NÉBIH Állategészségügyi Diagnosztikai Intézetének igazgatója. Bár igen elfoglalt mostanában, sikerült tőle kérnem 1-2 órát és néhány kérdést feltennem. Beszélgetés Dr. Abonyi Tamással, a NÉBIH Állategészségügyi Diagnosztikai Igazgatóságának vezetőjével.

Kedves Tamás! Szerintem a magyar állatorvos társadalomnak nem szükséges Téged bemutatni, én most mégis megszeretném ragadni az alkalmat és néhány érdekes információt megosztani rólad az olvasóinkkal. Megtudhatjuk-e, hogy hol nevelkedtél, milyen iskolákba jártál?

Természetesen. Budapesten születtem 1957-ben és a Fazekas Mihály Fővárosi Gyakorló Általános Iskola és Gimnáziumban érettségiztem 1975-ben. Bár igazán belvárosi „gyerek” vagyok, a Váci utcában nőttem fel, nyaranta vidéken voltam nagyszüleimmel, ott szerettem meg a természetet. Ott hallottam az állatorvos dédapámról szóló történeteket,

mivel őt mindenki ismerte a faluban. Senki nem bánta, ha kérdezek, beszélgetek róla, mindenki szívesen emlékezett rá és sok-sok kedves történetet idéztek fel nekem. Az ott töltött nyarak rengeteg élményt adtak nekem, sok ló és szarvasmarha mellett töltöttem az időmet, ami később javamra vált. Több eset is elevenen él bennem, ott láttam például egy lovat egy órán belül elpusztulni. Darazsak támadták meg, de oly sokan voltak, hogy a gazda sem mert közel menni hozzá hogy a kocsiból gyorsan kifogja.

Emlékszem gyermekkoromban pl. egy ellésre, amit a színpadláson fekvő, senkit sem zavarva néztem végig. Mivel elhúzódott a segítségnyújtás, az idő gyorsan elszaladt, már későre járt és a szüleim mindenhol kerestek. Mikor hazaértem csak egy kérdésem volt: „a tehén mikor ette meg a borjút?” Később mesélték szüleim, hogy orvos nagyapám mondta édesanyámnak: a „golya hozza” mesét, már ne próbálja elmondani nekem...

Hogyan kerültél a szűkebb értelemben vett állatorvoslás közelébe?

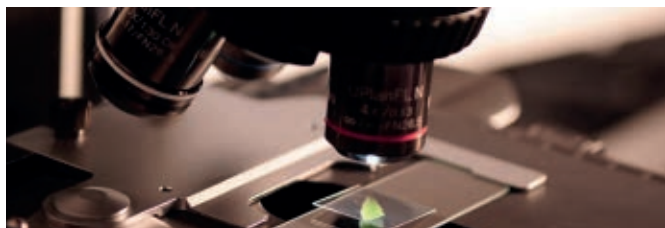
Szintén nyári élmény volt egy törött lábú csikó esete, amire a hozzáértők a „le kell vágni” döntést hozták. Én nagyon megsajnáltam a csikót, éjjel többször is felébredtem. Nagyanyám próbált nyugtatni, mire azt válaszoltam: „én ezeket fogom gyógyítani”. Aztán évekkel később, negyedéves egyetemista koromban, amikor a Sebészeti kórtörténetemet az első magyarországi csüd csontcsavazásból írtam, megemlítette, nem gondolta volna, hogy valóra válik a kora gyermekkoromban sírva elmondott mondat. A sikeres felvételemet követően előfelvett hallgató lettem, ami akkoriban azt jelentette, hogy az egyetem megkezdése előtt egy éves katonai szolgálatra, Kálcsára hívtak be. Kökény Gábor és Fáncsi Tibor (az Egyetem akkori oktatói) jöttek le a szolgálat alatti konzultációkra, nagyszerű előadásokat tartottak. Ha senki nem jött, volt helyette vagyonrakás, külső körlettakarítás, konyhai kisegítő munka.

Egyetemi élményed – gondolom – rengeteg volt.

Kémia kollokvium első félév végén sokak vízvázasztó vizsgája lett. A teljes szervetlen és szerves kémiát tudni kellett. A vizsgám során a katonai tétel mentett meg, mivel 11 hónapi gyakoroltuk a vegyi mentesítő állomás felállítását, ezért a vegyi támadás utáni intézkedések tétel ment a legjobban. Nádor prof hallgatta, nézte az indexemet, megkérdezte katona tiszt-e az apám. A végén azt mondta: „maga olyan gyenge, a felsőbb éveken úgyis kirúgják, én ma már többeket megbuktattam, kap egy kegyelem kettést!”. Első év végén Biokémiából az ötösért kellett beszámolnom, sikerült. Hazafelé, a Metrón, találkozom a Proffal. Kérdezi, miért ez a jó kedv, ünnepi öltözet? Mondtam Biokémiából a jelesért mentem, megkaptam. Kérdezte hányast kaptam tőle Kémiából, feleltem kettést. Mire a Prof elmosolyodott, és azt mondta „na látja fiam mit ér egy Nádor féle kettés!” 1981-ben jeles minősítésű oklevelet szereztem.

Dr. Dobos László
állatorvos
VitaFort Zrt.

Az a szóbeszéd járta, hogy a kémia szigorlat dönti el kiből lesz állatorvos, a kórbonctan szigorlat pedig, hogy mikor... Egyetem utáni munkásságodról megtudhatunk-e valamit?

5 év Martonvásáron szarvasmarha praxissal telt, 10 évet az Egyetemen a Belgyógyászat Nagyállatkórházában töltöttem el. Ezt követte 14,5 év a versenyszférában és 8 éve a laboratóriumi diagnosztikában dolgozom.

Az Egyetemen eltöltött éveidből nekem is „jutott”, hiszen gyakorlatvezetőm voltál és vizsgáztam is nálad. Aztán később 4 évig együtt dolgoztunk, mindkét időszakban sokat tanultam tőled. Családod?

Rendkívül toleráns, aranyos feleségem van, elfogadta, hogy velem nehéz előre tervezett programot csinálni, mert, ha szól a telefon azonnal átírom a menetrendet, megyek. Boldog ember vagyok mellette, mert mindenkor azzal foglalkozhattam az életemben, ami a legjobban érdekelt, az állatorvoslással.

Fiam ortopéd sebész szakorvos jelölt, hasonlít rám, mert Ő is „munkamániás”, legfőképpen a szakmája érdeklí, rengeteget dolgozik, a kedvese nehezen viseli. Eleinte kicsit fájt, hogy nem állatorvos lesz, de elfogadtam döntését, büszke vagyok rá, hogy saját maga akar megküzdeni a kihívásokkal.

Már több mint 8 éve a NÉBIH egyik vezető munkatársa vagy. A mai járványveszélyes időszakban nehéz feladat az Intézetet vezetni?

A NÉBIH ÁDI igazgatója vagyok, a napi diagnosztikai kihívásokkal küzdök meg. Klinikai és járványvédelmi szemléletemnek hála, több esetben ki tudjuk egészíteni egymást a laboros kollégákkal, ez nekem nagy öröm. Szinte az összes hazai sertés és szarvasmarha telepet ismerem, ami sok segítséget ad nekem, mert a vizsgálati megrendelő olvasásakor fel tudom idézni a telepet, ahonnan a mintát kapjuk.

Azt is látom, kevés, vagy egyáltalán nincs fiatal állatorvos, aki a laboratóriumi, hatósági feladatokat ellátná. A mai világban már minden, bejelentési kötelezettség alá tartozó betegséghez

a kórokozó genetikai vizsgálatát is kéri, ehhez szakmailag jól felkészült, számítástechnikában jártas, agilis, nyelveket beszélő új kollégákra van szükség. Feladatomnak tartom, hogy a fiatalokat megnyerjem ennek a munkaterületnek is.

Ha jól emlékszem, régebben veterán Opeleket újíttattál fel. Még mindig hódolsz ennek a hobbidnak?

Igen, hobbim a veterán autó és a horgászat, bár egyikre sem jut elég időm. Van két öreg Opelem, mindkettőt jelentős részben, saját munkámmal újíttattam fel. Ma már nem vállalkozom ilyen nagy munkákra, mert úgy érzem kicsit befáradtam. Ha szép az idő, ráérek, szívesen autózik velük egy nosztalgia kört. A horgászatban a csend, a víz vonz, ami kikapcsolódást jelent számomra, főleg akkor, ha elég messze van a telefon.

Sajnos nyakunkon az Afrikai sertéspestis, gondolom nem fogsz unatkozni az Intézet élén az elkövetkező években sem.

Sok az új kihívás, olyan fertőző betegségek behurcolásával kell számolni, amelyeket csak apró betűkkel szedtek tanulmányaim idején. Ezen betegségek megismerése, megismertetése, a diagnosztikájukra való felkészülés mindig újabb és újabb feladatokat ad.

Olvasóink nevében is nagyon köszönöm, hogy időt szakítottál rám és megosztottad velünk tapasztalataidat, emlékeidet. Kollégáim nevében is kívánok neked jó egészséget és további sikerekben eltöltött hosszú, boldog éveket.

YouPig! Tíz éve a hazai termelők szolgálatában

A VitaPig Hír kiadványunk történetében már két kiadványban is olvashattak a YOUPIG takarmányokról, most azonban egy különleges alkalomból vesszük elő újból ezt a témát, nevezetesen azért, mert éppen tíz éve annak, hogy a Vitafort Zrt. elkezdte Magyarországon forgalmazni a YOUPIG termékeket. Mostani cikkünk egyfajta összefoglalást kíván adni az elmúlt tíz év hazai tapasztalatairól, a kezdtektől napjainkig.

Az első lépések 2008. közepére tehetőek, amikor néhány akkori kollégámmal karöltve, Sándor Szilvia közreműködésével 2008. július 10-13. között látogatást tettünk a francia kisvárosban, Chateau-Thierry-ben. Itt találhatók ugyanis a francia Neovia (akkor még INZO) vállalat egyik központja. A látogatás célja elsősorban tapasztalatcsere, konzultáció volt, amelyben a cég sertés takarmányokkal foglalkozó szakmai vezetője, Eric Schetelat volt a három nap során segítségünkre. Megismerhettük a cég egyik kísérleti állomását, betekintést nyertünk az ott zajló munkálatokba és számtalan eredményt, tapasztalatot osztottak meg velünk a francia szakemberek. Behatóan tanulmányoztuk az általuk kifejlesztett YOUPIG malac takarmánysort, amelyről – valljuk meg – akkoriban még nagyon keveset tudtunk. Akkor még a gyártó üzembe nem tettünk látogatást, hiszen az mintegy 500 km-re nyugatra található, de egy későbbi időpontban erre is sor került. A kellő információkkal felvértezve érkezünk haza és azonnal elkezdjük a közös munkát annak érdekében, hogy minél előbb kipróbálhassuk a hazai piacon a termékeket.

1. kép | Első tételek a partnereknél

Elsődleges feladat a termékek kiválasztása volt, hiszen a választék már akkor is nagyon széles volt, amely a későbbiek során még tovább bővült. Célunk az volt, hogy először csak néhány terméket kezdjünk el tesztelni, és a későbbiekben, a tapasztalatok ismeretében, bővítjük a választékot. Ennek szellemében esett a választásunk a BIBOLOR valamint az ULTRA takarmányokra. A BIBOLOR egyfajta „rászoktató” takarmány, ami a malacok szilárd takarmányra történő átállását segíti. Az idő teltével nem csak az értékesített mennyiség emelkedett, de a termék választék is folyamatosan bővült. 2010-ben kezdtük el tesztelni

majd forgalmazni a WINTO-t, amit a következő évben a BIBOSTAR bevezetése követett. Mind a két takarmány a legmagasabb minőséget képviseli, és a fiatal, 5-7 kg-os malacok számára lett kifejlesztve. A két takarmány 2013. őszén egyfajta „ráncfelvarráson” esett át, és megjelentünk az újgenerációs változatokkal. Időközben a BIBOLOR hazai forgalma nagyon lecsökkent, és 2012-ben felhagytunk a forgalmazásával. Ugyanebben az évben jelentünk meg az 50%-os YOUPIG PRÍMA koncentrátummal, azon Partnereink részére, akik saját maguk is kellő biztonsággal tudnak malactápszert keverni a takarmánykeverő üzemükben.

A BIBOSTAR, a WINTO és az ULTRA „egyeduralma” 2015. elejéig tartott. Ekkor szükségesnek tartottuk, hogy az ULTRA-hoz hasonló, de nagyobb súlyú malacok részére kifejlesztett, valamint olcsóbb takarmányokkal szélessítsük a hazai választékot. Így esett a választás a PRÍMA és a PULSOR termékekre, amit 2016-ban a SERENO követett. Ez utóbbi azonban nem sokáig volt a palettán, mivel nem volt túl nagy az érdeklődés iránta.

2015-ben egy új típusú termékkel a BIBOLATTE-vel gyarapodott a YOUPIG termékpaletta. Ez egy folyékony kocatej-pótló készítmény, ami szilárd formában, 20 kg-os zsákokban kerül forgalomba. 6 liter vízhez szükséges 1 kg a készítményből, és a nagy létszámú, illetőleg tejhiányos almok kocatej kiegészítésére alkalmas. Ez a termék egyfajta „hiánypótló” funkciót is ellát, ugyanis ehhez hasonló készítményt ez idáig nem tudtunk ajánlani a Partnereink részére.

2. kép | Sertéstakarmányozási kerekasztal: Eric Schetelat (középen) és Sándor Szilvia (jobbra)

Sándor Szilvia, export menedzser, Neovia
Balla Gyula, értékesítési és fejlesztési sertés szakspecialista, Vitafort Zrt.

Az újabb „áttörést” a YOUPIG takarmányok tekintetében a 2017. év hozta. A tavalyi évben, újításképpen bevezetésre került egy, több szintű 40%-os koncentrátum sor, START, TOP és PRÉMIUM elnevezéssel. Ezekhez a koncentrátumokhoz már nem szükséges sem fehérje, sem energia-kiegészítés, ugyanakkor rendkívül körültekintően kell megválasztani hozzá – főként mikrobiológiai szempontból – a megfelelő minőségű búzát és árpát. A másik újdonságra az adta a lehetőséget, hogy Franciaországban időközben engedélyezték a GUTAL nevű Cink-Oxid készítményt, amely Magyarországon már 2015. december óta szintén engedélyezett. Így nyílt lehetőség arra, hogy már Cink-Oxiddal kiegészített YOUPIG malactápszerek érkezzenek Franciaországból azon Vevőinknek, akiknél elegendő a Cink-Oxid alkalmazása a malactápszerekben. Az elmúlt közel egy évben több Partnerünk is meglelégedéssel használta a GUTAL kiegészítéssel beérkező, mikrogranulált WINTO, ULTRA és PRÍMA takarmányokat. Ugyanakkor itt kell megjegyezni, hogy a magas dózisú Cink-Oxid alkalmazása az Európai Unióban rövidesen betiltásra kerül, ezért célunk az, hogy minél kevesebb Vevő alkalmazzon antibiotikum készítményt a malac takarmányokban, ezzel is hozzájárulva az antibiotikum-mentes egészséges élelmiszer előállításához.

3. kép | Morzsázott és granulált termékek

Az elmúlt tíz év alatt összességében 14 féle YOUPIG takarmány tesztelése, értékesítése történt, több mint 50 féle változatban (elsősorban medikációban, illetve kiegészítésben) Magyarországon, amelyből végeredményképpen kialakult az a 8-9 termékből álló választék, amellyel folyamatosan állunk Vevőink rendelkezésére. Ez időszak alatt több mint 100 sertéstartó próbálta ki a termékeket, akik közül többen a kezdetektől fogva használják a YOUPIG malac takarmányokat maguk, és a malacok legnagyobb meglelégedésére!

Mára elmondható, hogy Magyarországon körülbelül minden tizedik malac Youpig malactápszert fogyaszt. Ilyen eredményt pedig csak kiváló minőségű termékekkel lehet elérni. A Youpig minőség alapvetően a franciaországi kutatás fejlesztési bázisnak valamint a gyártási technológiának köszönhető. A termékek a franciaországi sertéstartás központjában, Loudéac városában található üzemben készülnek, ahol a malactápszert gyártás 1977-ben

kezdődött. A GMP tanúsítvánnyal rendelkező üzemben csak GMO-mentes alapanyagok kerülnek bekeverésre. A napjainkra teljesen automatizált malactápszert üzemben – ellenben a hagyományos készítő üzemekkel – 80 különféle alapanyag használatára van lehetőség, melynek köszönhetően a fiatal állatok igényeihez maximálisan illeszkedő alapanyagokkal dolgoznak: hőkezelt gabonák, keksz és tejipari melléktermékek, stb. A felhasznált alapanyagoknak szigorú minőségügyi követelményeknek kell megfelelniük: a receptúrákban felhasznált Youpig-búzának például a megengedett maximális szennyeződése, a törött magok aránya jóval a « standard-búza » értékei alatt vannak. Másik fontos kritérium a felhasznált alapanyagok esetében a mikotoxin-mentesség.

4. kép | INZO gyártelep

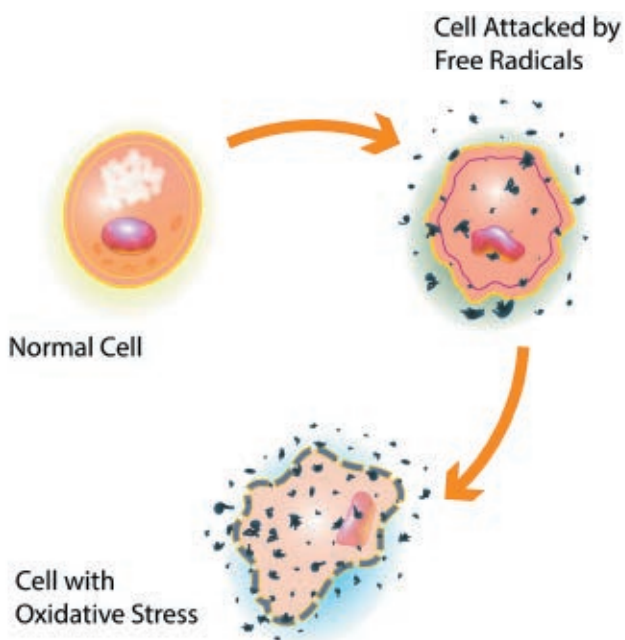
A megfelelő részecske- és pelletméret szintén kritikus elemei a malactápszert gyártásnak. A nagyobb részecskeméret kiküszöbölése érdekében egyes alapanyagokat például elődarálnak. A megfelelő pelletméretet két granuláló sor biztosítja, a baby starterek 1,8 mm-es, míg a prestarterek 2,2 mm-es átmérővel készülnek. A granulálás fontosságát is érdemes kiemelni, hiszen egyszerre van szükség időben stabil ugyanakkor megfelelően « puha » textúrájú pelletre. Ennek az egyensúlynak a beállítása és megtartása pedig a Loudéac-i üzem technológiai know-how-ja.

A Youpig termékek alapanyagait rendszeresen tesztelik a Párizstól 100 km-re található 1970-ben létesített CRZA kísérleti állomáson. A piacon megjelenő újabb adalékanyagok csak belső tesztelés után kerülhetnek felhasználásra a receptúrákban. A 100 kocás állomány elsődleges célja a malacok biztosítása a „Youpig-kísérletekhez”. Jellemzően 28 napos korban választott malacok négyesével kerülnek a battriára, ahol 28-70 napos kor között az állatok testtömegét egyedileg mérik, a takarmányfelvételt pedig boxonként. A kísérleti tematika függvényében lehetőség van bélsár vizsgálatokra is. A kísérleti állomáson az állatok a hízalás végéig maradnak, így a malactápszert kísérletek hatása egyedileg egészen a vágóhídig követhető.

Oxidatív stressz sertésállományokban: védekezés természetes antioxidánsokkal

Napjainkban a modern sertésgenetikák adta növekedési/ szaporodási potenciál kihasználásának érdekében a termelési körülmények egyre intenzívebbé válásának vagyunk szemtanúi. Ez az intenzív rendszer olyan járulékos stresszhatások kialakulásával járhat, amely jelentősen befolyásolhatja az állomány egészségi státuszát. A leglényegesebb tényezők közé sorolható a környezet (pl. levegő minősége, hőmérséklet), a takarmány és a különböző megbetegedések. A hőstressz és a takarmányokból származó káros anyagok (pl. antinutritív anyagok, mikotoxinok) növelik a sejtekben lezajló oxidatív stresszt, ez által megbontva a bélhámsejtek integritását és korlátozva a tápanyagok béltraktusból történő megfelelő felszívódását. Előbbiekben említett folyamatok csökkentése érdekében számos olyan természetes antioxidáns áll rendelkezésre, amelyekkel ivóvízen és takarmányon keresztül egyaránt fellépünk az oxidatív stressz okozta kihívások ellen.

Az oxidáció minden élő szervezetben végbemenő élettani folyamat. Hatására szabadgyökök képződés indukálódik a sejtekben. Tágabb értelemben az oxidatív stressz a biológiailag aktív molekulák közül a telítetlen zsírsavak reakciója oxigén eredetű molekulákkal és szabadgyökökkel. Leginkább a többszörösen telítetlen zsírsavat (PUFA) tartalmazó lipid kettősmembrán rétegben képes a ROS (reaktív oxigéngyökök) károsító hatását elérni. Élettani szempontból sertésállományban jelentkező jelei lehetnek többek közt a szederszív betegség, csökkent étvágy és immunválasz készség, továbbá hasmenés. Vemhes kocák esetében vetéléssel, májszövet kóros elváltozásával is találkozhatunk.

Az oxidatív stressz okozta teljesítmény csökkenés jellemzően eredhet E-vitamin hiányból is, amely az egyik legfontosabb szervezetben megtalálható antioxidáns. E vitamint a biológiai membránokban található egyik legerősebb antioxidánsként tartják számon, amely a lipidperoxidációs folyamatok (oxidatív stressz) elleni védelem egyik kulcsszereplője. Azonban léteznek olyan multikomponensű antioxidáns anyagok is, amelyek hasonlóan hatékonyak bizonyulnak (pl. növényi kivonatok polifenoljai, alkaloidok, stb.) és az E-vitamin kiegészítésére vagy pótlására is alkalmasak lehetnek.

Az elmúlt évek során több, mint 4000 természetes polifenol vegyület került felfedezésre, amelyek között számos jótékony hatását írtak le. Antioxidáns hatásukból eredően védik a biológiai membránokat a reaktív oxigéngyökökkel szemben, amelyekkel gyulladáscsökkentő és immunerősítő hatást gyakorolnak a sejtekre. Egyes polifenol kivonatok keverékei szinergista módon egymásra hatva erősítik antioxidáns jellegüket és fokozottan támogatják a gyomorban és vékonybélben zajló lebontó/emésztő folyamatokat. Hatásukra fokozott emésztőenzim elválasztás következik be, így a gyomorsav, epe és egyéb enzimatikus reakciók is hatékonyabbá válnak. A vékonybél membránjainak védelméből adódóan növekszik annak felszívó felülete, ezzel is javítva a takarmányok értékesülését, ez által pedig az állatok testtömeg-gyarapodását.

Egy saját tanulmány során 35 napos malacok antioxidáns védekező rendszerének vizsgálatára került sor (1.ábra). A kezelések közti alapvető különbség a takarmányok E-vitamin és polifenol kiegészítése között volt.

1. ábra | E-vitamin-és polifenol tartalmú kiegészítés hatása 35 életnapos malacok antioxidáns védőrendszerére (Forrás: R2 Agro)

Vizsgált paraméterek	Kontroll	Magas dózisú E-vitamin (EU szint)	Polifenol dús kiegészítés E-vitamin kiegészítésként	Polifenol dús kiegészítés hozamfokozóként
SOD, U/ml	145.9 ^a	157.1 ^{ab}	165.4 ^b	182.1 ^c
MDA, nmol/l	2.94 ^c	2.60 ^{bc}	2.20 ^b	1.62 ^a

a,b: p < 0,05 %

Az eredményekből megállapítható, hogy az önmagában E-vitamin kiegészítés okozta az állatokban a legalacsonyabb antioxidáns védőrendszer aktivitást. Ennek polifenol keverékekkel történő kiegészítése szignifikánsan növelte a SOD (szuperoxid-dizmutáz) enzim aktivitást, míg az oxidatív stresszt jelző MDA (malondialdehid) szintje ezzel ellenkezően csökkent.

Termelési paraméterek tekintetében vizsgálva az eredményeket, amennyiben sikerül a szervezet védekező rendszerét aktivizálni, sokkal intenzívebben képes ellenállni stresszhelyzeteknek és betegségeknek. Az ellenállóképesség javulása egyenes arányosságban javítja az állatok aktivitását, takarmány-felvételét, amely által az egyes tápanyagok felszívódása és szövetekbe történő beépülése is kielégítőbbé válik.

A világ népességének és táplálék igényének fokozódó növekedése végett a sertéshús előállítása is egyre intenzívebbé válik. Ennek hatására az egyre gyorsabban növekvő és szaporább sertés genetikák érzékenysége miatt költséghatékony módon kell alternatívát találni és beavatkozni a rendszer okozta stresszhatások kiküszöbölése végett.

A természetes antioxidáns és/vagy antioxidáns hatású komponensek együttes használatával megelőzhetők a sejtekben jelentkező metabolikus stressz okozta károsodások, csökkenthetők a gyógyszerhasználat okozta költségek is, amely jövedelmezőbb termék előállítást tesz lehetővé a termelők számára.

NeoCons
kiegészítjük egymást

Ars poetica

A NeoCons Plus Kft. 2010 óta szolgálja ki saját gyártású minőségi valamint világszínvonalú hazai és import termékeivel, ezenkívül szakmai tanácsadással állattenyésztő és takarmánygyártó partnereit. Cégünk munkatársai egytől egyig kötődnek a mezőgazdasághoz, ezáltal maguk is elhivatottak a mezőgazdaság iránt elkötelezett cégek és szakemberek felé, ezen kívül szakirányú agrár és közgazdász végzettséggel, valamint több évtizedes szakmai tapasztalattal, folyamatos elméleti és gyakorlati fejlődéssel biztosítják azt, hogy Önnek a legmegfelelőbb megoldást tudjuk kínálni takarmányozási, állattenyésztési, higiéniai és tartástechnológiai kérdésekben. Partnereinkkel folyamatos kapcsolatot tartva és együtt gondolkodva, az Ön igényeit és érdekeit szem előtt tartva, közösen keresünk és találunk megoldást felmerülő szakmai kérdéseikre, hiszen csak így tehetünk eleget küldetésünknek és hitvallásunknak, mely szerint egymást kiegészítve tudunk csak sikeresek lenni és tudjuk sikerre vinni az Ön vállalkozását. www.neoconsplus.hu

Bemutakozunk - Pergel Tamás

Pergel Tamás
értékesítési szaktanácsadó
Vitafort Zrt.

1978.07.07-én születtem Esztergomban. Az általános iskolát Érsekvadkerten később Diósjenőn végeztem el. Középiskolába Vácra a Madách Imre Gimnáziumba jártam.

Az állattenyésztés sosem volt idegen a számomra. Nagyszüleim mindig tartottak otthon sertést, baromfit. Édesapám és bátyám is agrárvégzettségű. Édesapám tejelő tehenészetekben és sertéstelepen is volt vezető.

A gimnázium elvégzése után felvételt nyertem a Gödöllői Agrártudományi Egyetem általános agrármérnöki karára, ahol vadgazdálkodási mérnökként végeztem.

Az egyetem elvégzése után fél évig Montenegróban dolgoztam, ezt követte Alsónémediben egy tejelő szarvasmarha telep, majd egy zöldséges TÉSZ-nek voltam az ügyvezető igazgatója.

A TÉSZ után egy alapanyag kereskedelemmel foglalkozó cégnél dolgoztam több, mint 2 évig. (Agro-Alfa Plus Kft). 2010-ben megpályáztam egy állást az Agribrands Eurpe Hungary Zrt-nél (most Cargill Takarmány Zrt), itt több, mint 7 évig nagyüzemi sertés specialistaként dolgoztam Pest-Bács-Kiskun-Csongrád-Békés-Jász-Nagykun-Szolnok megyékben.

Az itt töltött 7 év alatt megismertem a nagyüzemi sertéstelepeket. Megtapasztaltam egy multi cég előnyeit-hátrányait.

A Vitafort Zrt-nél idén márciusban kezdtem el dolgozni területi értékesítési szaktanácsadóként. Délkelet-Magyarország tartozik hozzám, munkaterületem hasonló, kiegészülve az-azal, hogy sertéstelepek mellett, belépett a szarvasmarha a látókörömbe, egyre több szarvasmarha telepet is látogatok. Fontosnak tartom a jó személyes kapcsolatok kialakítását, ezért a jövőben is azon leszek, hogy minél több állattartó teleppel jó személyes és üzleti kapcsolatot alakítsak ki.

2010 óta Kecskeméten élek. Hobbim a vadászat, vízi sportok (wake board, wake surf) és a foci.

Kollégái szerint: Tamás fiatalos lendületével és cél tudatosságával erősíti a Vitafort Zrt. értékesítési csapatát. Értékesítési kvalitása mellett szakmai felkészültsége is kiemelkedő, tisztában van az ágazat aktualitásaival és lehetőségeivel

Sertésenyésztés Laoszban

Páble Tamás
general manager
APD Co.

Laosz, egy gyönyörű természeti adottságokkal rendelkező ország Délkelet-Ázsia szívében. Ezek az adottságok kedveznek a mezőgazdaság számos ágának, viszont az alapanyagok feldolgozására kevés lehetőség van, így a szomszédos országokból, Thaiföldről és Vietnamból sok laoszi alapanyagból előállított termék kerül vissza az országba. Laosz ezelőtt csaknem tíz évvel a változtatás útjára lépett, ennek a döntésnek a következtében került a Vitafort Zrt a Délkelet-ázsiai országba 2009-ben, amikor az I. Köthet Segély Hitel program elindult, mely során a magyar állam által nyújtott hitelből a Vitafort végrehajtásában három takarmánykeverő üzem, egy vágóhíd, két baromfikellető, egy sertéstelep és halkeltetők épültek. A meglévő üzemek folyamatos működésének biztosítására jött létre egy magyar-laoszi közös vállalat Agro Processing Development (APD), ami jelenleg 2 takarmánykeverő, egy sertéstelep és egy vágóhíd üzemeltetéséért felel.

Ezt követte 2016-ban a II. Köthet Segély Hitel (KSH) program, mely magában foglalja az intézményi és jogi háttér fejlesztését, laborfejlesztéseket és minta termelési integrációk kiépítését, ami a „szántóföldtől az asztalig” elv mentén ellenőrzött minőségű termékek előállítására képes. A fejlesztésekbe beletartozik a növénytermesztés és állattenyésztés egyaránt.

A sertésenyésztés Laoszban talán a legfejlettebb állattenyésztési ágazat. A piacot főleg thai integrátor cégek tartják a kezükben, de jelentős a kínai részvétel is. A térségre jellemző a termelők integrálása, ahol a gazdák számára biztosítják a malacokat és a takarmányt, a hizlálás során a gazdának az istállót és a munkáját kell hozzáadnia, majd az állatokat fel is vásárolja az integrátor. Természetesen vannak önálló telepek is, melyek a helyi vágóhidakra értékesítik az állatokat. Minden vágóhidnak vannak független kereskedői, akik közvetítenek a tenyésztő és a vágóhíd között, illetve szállítják az állatokat. A piaci körképhez hozzá tartozik a sertések felvásárlási ára, ami a bizonytalan alapanyag-ellátás miatt ingadozónak mondható 1,5 és 2 \$ között mozog, de északon, ahová nagyobb cégek nem igazán jutnak el és főleg kistermelők látják el a vágóhidakat, ez az ár 2 \$ fölé is mehet.

Az állomány genetikai összetételére túlnyomó részben a nagyfehér x lapály F1 kocaállomány és duroc illetve duroc x pietrian F1 befejező kan jellemző. A fajtatiszta állatokat és hibrideket Thaiföldről illetve Vietnamból szerzik be. Főleg vidéken, háztáji gazdaságokban megtalálható az ún. Moo Lat sertés, ami egy laoszi őshonos fajta. Jellemzően lassú növekedésű, zsírsertésfajta, kifejezett korban 80 kg körüli súlyt ér el. Jelentősége a modern fajták térnyerésével egyre inkább visszaszorul.

A tartástechnológiára egy-két kivételtől eltekintve a félig nyitott istállók a jellemzőek, ahol a levegő folyamatos áramlását a duplatető gerincén végighúzódnó nyílás biztosítja a nyitott oldalakon árnyékoló háló védi az állatokat a napsugárzástól.

Jelenleg a Vitafort két takarmánykeverő üzemet működtet, egyet a főváros, Vientiane közelében, a másikat északon Nambak tartományban. Partnereinkkel együttműködve építünk ki a fent említettekhez hasonló integrációt, amely délen már működik, északon az esős évszak végével kezdjük el a programot. Az integrációhoz szükséges hízóalapanyagot mintegy 100 saját és partnereinknél lévő további 600 kocával állítjuk elő és helyezzük ki őket hizlálásra.

Célunk, hogy a fejlesztések során felépült üzemegységek és laborok közreműködésével jó minőségű, ellenőrzött sertéshús kerüljön a helyi vásárlók asztalára!

B-Aranykorona Kft., Bicsérd

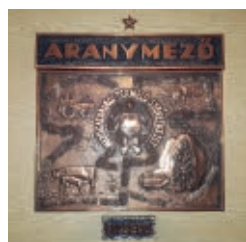
Nagy örömmre szolgál, hogy lehetőséget kaptam egy nagyon kedves partnerünk bemutatására. Az ismeretség régi, a kapcsolat új! Egy év telt el azóta, hogy teljes sertéstelepi takarmányozási megállapodás született. Ez a partner a B-Aranykorona Kft. Tulajdonképpen nem egy cégről, hanem egy cégcsoportról beszélünk, akik már nagyon régóta termelnek, működnek Baranya megye szívében, Pécsről kissé nyugatra Bicséren.

A cégcsoport vezetője Berki Gyula, elnök-vezérigazgató.

Gyakornokként kezdett 1974. július 4-én, majd bejárta a ranglétrát. Volt brigádvezető, központi agronómus, majd növénytermesztési ágazatvezető. 2001. november 1. óta az igazgatóság elnöke. Jelenleg a magyarországi Cukorrépa Termesztők Országos Szövetségének az elnöke. 2008-óta a Bicsérdei cégcsoport többségi tulajdonosa.

Legjobban és leghitelesebben tőle tudom, hogy hogyan jött létre, hogyan működik ma is a cégcsoport. Ismerkedjenek meg vele:

„A mai állapot kialakulása illetve létrejötte nem szokványos módon történt, kissé bonyolult. Először egy egyesülés volt, két termelő szövetkezet a Kisbicsérd és a Nagybicsérd egyesült. Ezt ma is láthatjuk az egyes termelési egységek földrajzi elhelyezkedéséből. Az **Aranymező Mezőgazdasági Termelő Szövet-**

kezet 1992-ben, mint sok más helyen itt is átalakult. Ezt követően 1993-94-95-ben a szövetkezeten belül Kft-ék jöttek létre. A szerkezet 1995-től úgy nézett ki, hogy egymás mellett működött az Aranymező Szövetkezet, és a cégek, Bo-Bi Ser Kft. (sertés telep), Extra Milk Kft. (tejelő tehenészet), B-Aranykorona Kft. (növénytermesztés). Az igazgatósági tagok, valamint a felügyelőbizottsági tagok, mint magánszemélyek vettek részt

a szövetkezeti üzletrész részvényekké alakításában, cseréjében. Ez nem a megszokott eljárás volt. 1999 júliusában létrehoztuk az Aranymező Zrt-t az Extra Milk KFT-ből, amit ekkor meg is szüntettünk. Az Aranymező Szövetkezetet végelszámolással szintén megszüntettük. A teljes átalakítás iránymutatója és alapvető meghatározója az volt, hogy a mezőgazdasági tevékenységeket fenntartsuk és az itt élő embereknek munkát biztosítsunk. Ma a cégcsoport három vállalkozásból áll, az **Aranymező Zrt-ből**, a **Bicsérdei Bio Kft-ből** és a **B-Aranykorona Kft-ből**.

A **Bicsérdei Arany-Mező Zrt.** fő tevékenysége a **tejelő szarvasmarha tenyésztés és tartás**. Tevékenységébe tartozik még a **raktározás**, a **takarmánykeverés** és **előállítás**, a **biogáz üzem működtetése**, a faluház működtetése, valamint az cégcsoport adminisztrációja.

A biogáz egy környezetbarát megújuló energiahordozó, amely zömében elsődleges, vagy másodlagos mezőgazdasági melléktermékekből és egyéb hulladékokból állítható elő. A trágyák és hulladékok anaerob kezelésével kíméli a környezetet, csapdába fogja a metánt és a nitrogénoxidokat, csökkenti a környezet szagterhelését. Mindezt helyben helyi alapanyagok felhasználásával oldja meg. A biogázból villamos energia, hő- és speciális eljárással hidrogén állítható elő, amelyekkel fosszilis energiahordozókat lehet kiváltani. A biogázüzem fermentor maradéka a szubsztrátlé magas tápanyagtartalma miatt (fázisbontva, vagy anélkül) kiváló talajerő visszapótló anyag a mezőgazdaság számára. Nem elhanyagolható előny, hogy egy m³ biogázzal 1,1-1,3 kg ÜHG (üvegházhatású gázok) levegőbe kerülése akadályozható meg.

A **szarvasmarha ágazat** 800 tehén és szaporulatából áll. A laktációs tejtermelés 12.000 liter feletti átlagosan és a tej extra minőségű. Az elmúlt időszakban ezen a területen volt a legtöbb beruházás és fejlesztés. Ez érintette a fejőházat, silóteret, trágyateret, trágyatárolót és a takarmány tárolót is. A beruházások célja az volt, hogy az állattóléti és környezetvédelmi feladatoknak maximálisan meg tudjunk felelni. Alapelve az is, hogy a lehető legjobb minőségű legyen a széna, a szilázs és a szenázs, hogy az alapok rendben legyenek.

Palatinus Imre
sertés szakspecialista
VitaFort Zrt.

A **Bicsérdi Bio Kft.** bio növénytermesztést folytat. Átlagosan 300 hektáron termesztünk bio tönkölybúzát, bio kukoricát, bio napraforgót, bio tökmagot és bio lenmagot. A terményeket belföldön és külföldön egyaránt értékesítjük. A bio tökmagot például Ausztriában egy bio üzemben dolgoztatjuk fel és a kész bio tökmagolajat hozzuk csak haza, palackozzuk, majd értékesítjük. Térségünkben jól ismert termékünk a **Bicsérdi Bio Tökmagolaj**.

A **B-Aranykorona Kft. fő tevékenysége a szántóföldi növénytermesztés.** A vállalkozás egyik legfontosabb feladata az állatállományok takarmány szükségletének előállítása a lehető legjobb minőségben. Ez vonatkozik a gabonára és a tömegtakarmányokra is. Saját részre évente termesztünk 350-400 hektáron kukoricát, 250-300 hektáron siló kukoricát, 100 hektáron hibrid rozt, 100 hektáron fűmag keveréket és 150-200 hektáron lucernát. Értékesítésre is termesztünk évente körülbelül 300 hektáron cukorrépát, 200 hektáron búzát, 150 hektáron szójababot és 150 hektáron repcét. A **sertésitenyésztés és hizlalás** korábban a Bo-Bi Ser Kft-ben működött, amit ebbe a vállalkozásunkba olvasztottunk be. A Kft. egyik igen fontos feladata a sertés tenyésztés és hizlalás. A sertéstelep vezetője **Dr. Kincses Imre állatorvos.**

Fontosnak gondolom elmondani, hogy állatorvos kollégánk 1990. január 02.-óta, vagyis 29 éve dolgozik nálunk, mint ellátó állatorvos a sertés és a szarvasmarha telepen. **Állatorvosi feladatai elvégzése mellett 2006-tól a sertéstelep elsőszámú vezetője.**

A telepen jelenleg 404 koca van, ami 5%-al alacsonyabb, mint 2017-ben. Folyamatosan vizsgáljuk a telepi természetes mutatókat, és hasonlítjuk az előző év adataihoz. Elmondhatom, hogy a született **malacsám 14,6-ról 15,0-re emelkedett** a tavalyi évhez képest és a **kiesés 9,5%-ról 8,8%-ra csökkent.** A malacok a fiaztatóban átlagosan egy nappal kevesebb időt töltenek, mint 2017-ben, mert a **választási idő 26,5 napra csökkent.** Bár az év még nem ért véget, de azt már biztosan állíthatom, hogy az előző évhez képest az értékesített darabszám nőni fog. A hizó értékesítés 2017-ben 6724 db volt, idén csak 6200 db körül alakul, de **a tavalyi malac eladással szemben, ami 1913 db volt idén elérjük a 4000 db-ot.**

Az elmúlt egy évet úgy értékelem, hogy egy hosszasan vájódás után született meg az a döntés, hogy 2017 szeptemberétől a VitaFort Zrt-vel dolgozzunk tovább. A kollégák és a saját tapasztalatom alapján azt mondhatom, nem hoztunk rossz döntést.

Olyan előnyökre tettünk szert, amit más nem tudott volna biztosítani. Ezek az előnyök szakmaiak, ezeknek gazdasági előnye van. Úgy gondolom, hogy a munkatársi kapcsolatok is nagyon jól alakultak és ezek mind együtt hozták azt, hogy bátran kijelenthetem, jó döntés volt váltani!

Nagyon köszönöm az interjút, és még sok-sok közös boldog évfordulót kívánok magunknak!

Megállt az ész! - Országos Szakmai Partnertalálkozó

Legalábbis május 13-án a Vitafortnál: ugyanis ekkor volt az Országos Szakmai Partnertalálkozó, amelynek fő témája az a technológiai és technikai fejlődés, amely végbement – és megy folyamatosan – a világban és a mezőgazdaság minden szegmensében. Megáll az ész, hogy olyan dolgokat látunk, tapasztalunk, amelyeket akár tíz évvel elképzelni se mertünk. Pl. hogy a plenáris előadások elején ne Kulik Zoltán vezérigazgató köszöntse a vendégeket, hanem egy „Vitafort robot”! No, de haladjunk sorjában...

Az előzetes regisztrációk alapján várható volt, hogy ismételten megdől az eddigi részvételi rekord. Ez így is volt és zsúfolásig megtelt a nagy előadó, ahol plenáris előadások kezdődtek. Akik nem fértek be, a kerti részben követhették figyelemmel az elhangzottakat. A „Vitafort robot” után **Kulik Zoltán** vezérigazgató (Vitafort Zrt.) fotó idézte nagy vonalakban azokat a látványos folyamatokat amelyek a mezőgazdaságban jelentkeztek az utóbbi években. Az „ész megáll”, hiszen nagyon látványos fejlődés van a precíziós gazdálkodásban, amelyek másfajta gondolkodásmódot, megközelítést igényelnek és ehhez az alkalmazkodás, tudás megszerzése rendkívül fontos.

Ehhez a témához csatlakozva **Dr. Horn Péter** professzor (Kaposvári Egyetem) a jövő mezőgazdaságát mutatta be, számokkal, adatokkal érzékelte azokat a kihívásokat, amelyek a világ növekvő népességének élelmiszer ellátása okoz. Ezeknek a kihívásoknak csak tudomány és technológia forradalmi változásainak felhasználásával lehet megfelelni.

Dr. Mérő László professzor (ELTE Pszichológiai Intézet) a mesterséges intelligencia fejlődésének állomásait mutatva villantotta fel a jövőt, amit ma még csak sejtethünk.

A plenáris ülés színvonalas előadásai megadták az alaphangot a folytatáshoz, amely a szokott módon szakmai műhelyekben (szarvasmarha, sertés, baromfi) és talk show (fiatal magyar start up vállalkozások képviselői) keretében folytatódott. Mindeközben, a regisztráció alatt, szünetekben meg lehetett tekinteni a Termékúton kiállított partnereink portékáit és izgalmas bemutatók és ízletes kóstolók keretében véleményt is formálni. Ezúton is köszönjük a több mint 20 kiállítónak és az együttműködő partnereinknek a megtisztelő jelenlétét!

Szegszárdy Imre
értékesítési igazgató
VitaFort Zrt.

A sertés szakmai műhely „villám” előadásai is a jövő (és jelen) témáit vették elő. **Dr. Mézes Miklós** professzor úr (SZIE Gödöllő) a nutrigenomikáról tartott egy rövid gondolatébresztőt kezdve azzal, hogy ha valaki nemigen érti, az előadásának egyes részeit ne csodálkozzon, mert annyira új tudományágról hall, ami jelenleg ismeretlen nagyon sok ember előtt. Ez a takarmányozás a gének szintjén, amely előtt nagy jövő áll.

Dr. Abonyi Tamás igazgató (NÉBIH) az állategészségügy hosszú távú kérdéseiről beszélt, kiemelve az ASP helyzetet, ami már jelen, de ennek jelenléte az ágazat helyzetét is jelentősen befolyásolhatja a jövőt tekintve. A legfontosabb kérdés most ez és ez lesz a sertés állategészségügyben.

Dr. Dobos László állatorvos (VitaFort Zrt.) a felelős antibiotikum használat szerteágazó kérdéskörébe engedett bepillantani hangsúlyozva, hogy ez a jövő. Az antibiotikumok felelős használata, használatának ésszerűsítése és ezzel nagyfokú csökkentésük.

Mire a szakmai programunk befejeződött a többi szekcióban is vége lett tanácskozásnak és szinte egy időben ment az összes érdeklődő a jól megérdemelt ebédhez, amely immár hagyományosan is kiváló volt. A délután hátralevő részében a kötetlen beszélgetések mellett a jelenlévők élőben hallhatták **Caramel** kiváló hangját és láthatták előadását valamint tanúi lehettek a kiemelkedő teljesítményt nyújtó partnereink díjazásának oklevél A napot tombolával zártuk, amelyben értékes nyeremények találtak gazdára.

Büszkék vagyunk arra, hogy ilyen sokan megtiszteltek jelenlétükkel ebben az évben is és bízunk benne, hogy több olyan gondolatot és témát sikerült felvillantani a több, mint ötszáz résztvevőnek, amelyek hozzájárulhatnak a további közös sikeres és eredményes gazdálkodáshoz.

Hírmorzsák

Balla Gyula
sertés szakspecialista
VitaFort Zrt.

Emelkedtek a takarmány alapanyag árak

A tavaszi kiadványunkban arról számoltunk be, hogy az előző év hasonló időszakához képest emelkedtek az alapanyag árak. Nos, ez a tendencia tovább folytatódott. Míg a takarmány kukorica az ez évi 11. heti árhoz képest gyakorlatilag nem változott, addig a takarmány búza ára tonnánként mintegy 5.000 Ft, míg a takarmány árpa ára 4.000 Ft/tonna mértékben tovább emelkedett.

Takarmány fajta	Ft/tonna, 2017.35. hét	Ft/tonna, 2017.50. hét	Ft/tonna, 2018.11. hét	Ft/tonna, 2018.35. hét
Búza	43.993	44.327	48.533	51.604
Kukorica	42.684	42.715	46.790	46.517
Árpa	37.145	41.131	45.877	49.875

Kis mértékben csökkent a hazai gabonatermés

Közel 8%-al kevesebb, mintegy 7,6 millió tonna kalászos gabonát takarítottak be idén a hazai termelők a tavalyi évhez viszonyítva. A legfontosabb gabonából, az ősibúzából 4,8 millió tonna, őszi árpából mintegy 1 millió tonna, tritikáléból 325 ezer tonna, rozs-ból 100 ezer tonna, zabból 60 ezer tonna, tavaszi árpából pedig 80 ezer tonna volt a hazai termés. Őszi káposztarepceből valamivel kevesebb mint 1 millió tonna került a hazai tárolókba.

Közel 36 ezer látogató az idei Farmer Expo-n

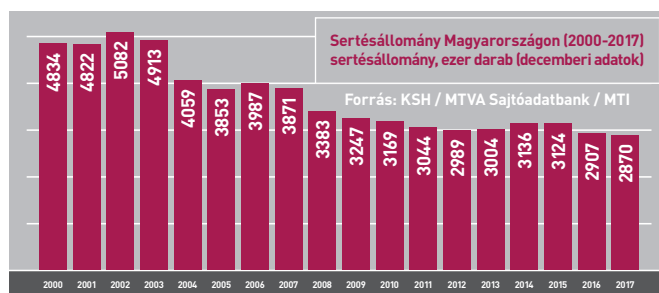

Idén 27. alkalommal, augusztus 17-20. között rendezték meg Debrecenben a Farmer Expo Nemzetközi Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Vásárt. A rendezvényre a már megszokott helyen, az Agrártudományi Egyetem területén került sor. A négy nap alatt mintegy 36 ezer

látogató tekintette meg a színvonalas eseményt, melyen idén 300 kiállító vett részt. A négy napos rendezvényen több szakmai fórum, szakember találkozó mellett számos, a nem szakmai közönség számára is érdekes program került megrendezésre.

Továbbra is csökken a hazai sertésállomány

A 2017. december 1-i adatok alapján a hazai sertésállomány létszáma a következőképpen alakult: a koca létszám 171 ezer, míg a teljes sertés létszám 2.870 ezer volt. Ez utóbbi szám ugyan a fél évvel ezelőtti adatokhoz mérten csekély mértékű emelkedést mutat, de a koca létszám továbbra is csökkenő tendenciát jelent.

Növekvő hazai vágóhídi feldolgozás

2018. első félévi adatok szerint, az előző év hasonló időszakához viszonyítva, minden állatfajból növekedett a hazai feldolgozott mennyiség. Baromfiból 109,2 millió db-ot (ebből 84 millió db csirke, 18,3 millió kacsza, 3,5 millió pulyka és 2 millió kacsza) vágta, ami 13%-al több mint az előző év első félévében volt. Sertésből 2,536 millió egyedet vágta, ami 19 ezerrel haladja meg a 2017. év első félévi vágást, míg az anyakocákban 44,7 ezer db volt a feldolgozott mennyiség. A tendencia hasonló volt a juh, valamint a szarvasmarha feldolgozás tekintetében is.

 Vitafort®
Első Takarmánygyártó és Forgalmazó Zrt.

YOU PIG!

**MALAC-
TERMÉKCSALÁD**

neovia

BIBOLATTE: Folyékony malactakarmány kiegészítő, nagy létszámú, tejhiányos almok kocatej kiegészítésére használjuk.

BIBOSTAR: Korai választás (akár 12-14 nap) esetén alkalmazott teljes értékű malactápszer, 4-5,5 kg testtömegű malacok részére.

WINTO: Fiatal korban, 21 napos választás esetén ajánlott teljes értékű malactakarmány.

ULTRA: 25-28 napos korban választott, átlagosan 7-7,5 kg testtömegű malacok részére alkalmas prestarter takarmány.

PRIMA: Átlagosan 28 naposan választott, minimum 7,5 kg testtömegű malacok részére kifejlesztett prestarter malactakarmány.

PULSOR: Átlagosan 28 naposan választott, magasabb testtömegű (8-8,5 kg) malacok részére felhasználható malactakarmány.

SERENO: 28-30 nap átlag választási napos malacok számára, teljes értékű prestarter takarmány.

Az egyes takarmányok kiválasztása, mennyiségének meghatározása, medikációs program alkalmazása minden esetben az adott állattartó telep körülményeihez (technológia, állategészségügy, termelési színvonal, genetika) igazodik.

További információért keresse a Vitafort szakspecialistáit, ill. területi értékesítési szaktanácsadóit!

H-2370 Dabas, Szabadság út 3. • Tel.: +36 29 360-155, +36 29 360-235 • Fax: +36 29 362-360

E-mail: vitafort@vitafort.hu | www.vitafort.hu

A Vitafort® sertéstakarmányozási csapata

Szegszárdy Imre

értékesítési igazgató

e-mail: szegszardy.i@vitafort.hu

mobil: +36 30 683 9241

Helembai Jenő

értékesítési igazgatóhelyettes, export igazgató

e-mail: helembai.j@vitafort.hu

mobil: +36 30 445 98 18

Dr. Dobos László

állatorvos

e-mail: ldobos1@t-email.hu

mobil: +36 30 790 3952

Dr. Várkonyi Dénes

állatorvos, sertés specialista

e-mail: varkonyi.d@vitafort.hu

mobil: +36 30 683 9246

Dobosné Spisák Csilla

értékesítési és logisztikai koordinátor

e-mail: kero@vitafort.hu

mobil: +36 30 331 9114

Lovas Györgyné, Melinda

értékesítési asszisztens

e-mail: melinda@vitafort.hu

mobil: +36 30 683 9239

Marosi Klára

értékesítési asszisztens

e-mail: marosi.k@vitafort.hu

tel: +36 29 360 155/148

Sertés szakspecialisták

Balla Gyula

értékesítési és fejlesztési sertés szakspecialista

e-mail: balla.gy@vitafort.hu

mobil: +36 30 445 7870

Holbok László

északnyugat-magyarországi és északkelet-magyarországi sertés szakspecialista

Pest, Komárom-Esztergom, Győr-Moson-Sopron, Vas, Zala, Fejér, Jász-Nagykun-Szolnok, Hajdú-Bihar, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves, Nógrád megye

e-mail: laszlo.holbok@gmail.com

mobil: +36 30 517 2343

Palatinus Imre

dél-dunántúli és dél-nyugat alföldi sertés szakspecialista

Somogy, Tolna, Baranya, Bács-Kiskun

e-mail: palatinus.i@vitafort.hu

mobil: +36 30 525 0830

Szöke-Molnár Tíbor

délkelet-magyarországi sertés szakspecialista

Békés, Csongrád

e-mail: szoke.m.t@vitafort.hu

mobil: +36 30 264 1182

Értékesítési szaktanácsadók

Szuna Alajos

északnyugat-magyarországi értékesítési szaktanácsadó

Győr-Moson-Sopron, Komárom-Esztergom, Fejér

e-mail: szuna.alajos@t-online.hu

mobil: +36 30 683 9244

Fazekas Zoltán

északkelet-magyarországi értékesítési szaktanácsadó

Szabolcs-Szatmár, Borsod-Abaúj-Zemplén

e-mail: mazli2005@t-email.hu

mobil: +36 30 683 9238

Értékesítési szaktanácsadók

Ferenczi Gergely

északkeleti és kelet-közép magyarországi értékesítési szaktanácsadó

Pest, Nógrád, Heves, Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun-Szolnok megye északi része

e-mail: ferenczi.g@vitafort.hu

mobil: +36 30 683 9247

Csanádi László

délkelet-magyarországi értékesítési szaktanácsadó

Békés, Csongrád, Jász-Nagykun-Szolnok, Hajdú-Bihar megye déli része

e-mail: lcsanadi@szarvas.hu

mobil: +36 30 683 9243

Kormány János

délkelet-magyarországi értékesítési szaktanácsadó

Pest, Bács-Kiskun, Csongrád megye északi része, Békés megye északi része

e-mail: janoskormany@gmail.com

mobil: +36 30 683 9245

Pergel Tamás

délkelet-magyarországi értékesítési szaktanácsadó

Pest, Bács-Kiskun, Csongrád megye északi része, Békés megye északi része

e-mail: pergeltomi78@gmail.com

mobil: +36 30 312 6429

Stiller Szilárd

nyugat-magyarországi értékesítési szaktanácsadó

Vas, Zala és Veszprém

e-mail: szstiller@gmail.com

mobil: +36 30 655 3938

Kun Zoltán

délnyugat-magyarországi értékesítési szaktanácsadó

Somogy, Tolna, Baranya

e-mail: zoltankun.53@gmail.com

mobil: +36 30 684 8884

Dévai György

délnyugat-magyarországi értékesítési szaktanácsadó

Somogy, Tolna, Baranya

e-mail: gyorgy.devai@gmail.com

mobil: +36 30 286 0497